

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

PREMSA
CORONA

anys lleials a Mallorca

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XV. NÚMERO 336

1 D'ABRIL DE 1996

PREU: 200 PTS

L'ESTEL de Mallorca se solidaritza amb l'insubmís Tomeu Martí

EDITORIAL

L'ESTEL de Mallorca se vol solidaritzar amb l'insubmís independentista i col·laborador de L'ESTEL, Bartomeu Martí i Florit, a qui el ministeri fiscal demana l'absurda pena de quatre anys de presó per declarar-se insubmís, pacifista i antimilitarista. Tomeu Martí, de 27 anys d'edat, conegut activista de la Crida a la Solidaritat, co-fundador del Bloc Nacionalista d'Estudiants i del Casal Independentista de Mallorca, integrant de l'Ateneu 31 de desembre, portaveu de la Plataforma de Joves per la Llengua, periodista i col·laborador de publicacions com La Nau, L'estel, etc, poeta, co-autor amb Albert Herranz del llibre **La lluita contra el Servei Militar a Mallorca. De Fora quintes! a Insubmissió**, ha denunciat la discriminació de què és víctima per part del ministeri fiscal que vol convertir el seu cas en un càstig exemplar per tal que els joves mallorquins esscarmentin i no es facin insubmissos. Des de L'ESTEL ens volem sumar a l'àmplia campanya de suport popular a favor de la lliure absolució del nostre amic Tomeu. Ω

Aquest nin tan garrit és n'Alexandre, el nét major d'en Jaume Simonet, que va tenir la mala sort de néixer el dia 18 de març de 1995. Aquest dia, el personal de maternitat de Son Dureta, en lloc d'atendre la mare, es va dedicar a mirar tot lo dia les noces que donaven per la televisió de la filla del Borbó, i quan se'n recordaren la mare ja feia més de quinze hores que havia trencat aigües. Corrent i de pressa li varen treure l'infant amb força (quina animalada) i li varen danyar el cap. Quan el nadó tenia tretze dies l'operaren d'una gleva de sang al cervell. Tot això per la ineptitud i la incompetència del personal d'un hospital amb mancances. Ara està ben bé i el passat dia 18 va celebrar el primer aniversari amb una festa de pinyol vermell. N'Alexandre, a l'igual que el seus padrins i son pare, ja és un ferm seguidor del Barça.

Alumnes i mestres de l'Escoleta Popeye del Viver de Ciutat.

Judici als col·laboradors de L'ESTEL de Mallorca

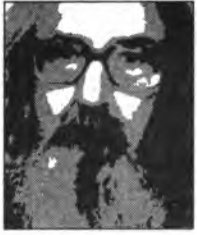
Dilluns dia 11 de març es va veure al jutjat penal núm. 2 la demanda per presumptes injúries interposada pel polític del PP, Ventura Rubí, contra el col·laborador de L'ESTEL, Jaume Sastre. A l'hora de tancar la redacció d'aquest número no hem conegut encara la sentència del jutge Quintana Carretero per la qual cosa reservem per als propers números el guix de la informació i opinió sobre el cas. Com a avançament podem dir que el ministeri fiscal va retirar l'acusació i que l'advocat defensor, Sebastià Frau, va comptar amb un peritatge filògic elaborat per Biel Majoral, Antoni Artigues i Maria Conca i que com a testimonis de la defensa van intervenir Pere Sampol, Francesc Obrador, Jordi Llabrés, Joan Roig i Joan Sanç. Redacció Ω

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 L'esperit republicà
- 4 L'antifranquisme
- 6 Cartes al director
- 7 Espanya, mal negoci
- 8 Mahatma Gandhi
- 9 Ball de bot
- 10 Muñoz Espinalt
- 12 Galeria de fantasmes
- 14 Valencians
- 18 Literatura a Mallorca
- 21 Carn Capolada
- 22 Xafarderies
- 24 Cuina de na Tonina

Especial dedicat a les barriades des Camp Rodó, Establiments, es Viver, es Rafal, Son Cladera i s'Indioteria, de Ciutat. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

Recorda! Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent. El país ho necessita.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

• Ens encanta que el *Diario Baleares*, òrgan que fou de la Falange Espanyola i de les JONS, gran espanyolitzador de Mallorca durant mig segle, es convertesqui en *Diari de Balears* i es posi al servei del poble de Mallorca. Sabem que tindrà algunes baixes de persones enemigues de la nostra llengua, però també sabem que tindrà moltes altes de persones que l'estimen. Sabem que serà un bon negoci i ens congratulam que en Pere Serra ho hagi vist així. Enhorabona i benvinguts al club dels qui som lleials a Mallorca.

dels Països Catalans. Immigrants sí, colons racistes no.

• Ara que n'Aznar formarà govern —si és que n'arriba a formar—, els bufons que té tots ells ja ho eren del franquisme: en Raphael i en Manolo Escobar, altres dos amb deutes (Norma Duval i Bertín Osborne), tots aquests esperen que els del PP els passin alguns dels trenta-un bilions del pressupost de l'Estat, o que n'Aznar, inspector del fisc, els aconselli; dos plagiadors, Julio Iglesias, patriota ex-madridista a Miami i Concha

La façana del centre de salut del Viver-Rafal se sembla al d'una casa abandonada. Es veu que els joves de la barriada estimen ben poc allò que és del poble.

• Ens tenen empenyats aquests de la *Cadena Dial* i altres cadenes colonialistes que practiquen "la neteja lingüística i musical" contra les "lenguas regionales e inferiores" ja que tot ho treuen "en español" (lolailo) i a esser possible en versió "lolaila". Són capaços de traduir a versió "lolaila" des del rosari de l'aurora als valsos d'Strauss. Més espanyolassos que la Guàrdia Civil el 12 d'octubre davant la Pilarica, més "patriotes" que en Franco i de la mateixa escola del Milojevic serbi. Barco i arriu

Piquer-junior, ulls de hiena nocturna, la mare de la qual furtà les cançons de l'exiliat Antonio Molina, i del botifler valencià Francisco. Sols els hi mancava el botifarra Sergio Dalma, el Michael Jackson català. A les darreres eleccions el PP no volgué en Raphael als seus saraus perquè havia reivindicat el sanguinari dictador i, això, els seus assessors d'imatge diuen que fa lleig i els resta vots. En Julio Iglesias va ficar la pota a un míting. I na Conchita Piquer fou escridassada en una actuació. També fou escridassat el

Al seminari de Mallorca, que està ubicat al Viver, estudien denou al-lots que volen esser capellans. Són de Campos, Porreres, Ciutat, Son Ferrer, ses Salines, Manacor i Santanyí. Uns al-lots ben espavilats aquests, que quan acabin la carrera tindran feina assegurada, bones rectories i moltes esglésies on dur a terme la seva feina.

foraster Eduardo Zaplana, president del País Valencià, en la Diada d'Andalusia a València. Ni els forasters, tu...

• Estam encantats que els flamencs vulguin emancipar-se de d'Estat belga. Els flamencs, que parlen holandès, n'estan fins a la coroneta del valons, que parlen francès i els volen comandar. No volen compartir res amb ells i manco l'estat. Per a l'any 1999 hi haurà la reforma federal que reclama més autonomia regional com a via pacífica cap al separatisme entre el nord i el sud de Bèlgica. El ministre president de Flandes, Luc Van den Brande, va presentar al Parlament regional la setmana passada un informe en el qual va exposar una altra vegada les reivindicacions institucionals, amb un discurs secessionista que va aixecar polèmica. "Flandes es posa guants per despollar l'estat", deia l'altre dia el diari catòlic *La Libre Belgique*. Van den Brande va presentar un document de seixantadues planes, aprovat pel Govern flamenc, on es contempla un federalisme avançat de dos estats completament autònoms: Flandes i Valònia, i un estatut especial per a la regió de Brusselles. Aquests document reclama una separació total de la seguretat social així com de les comunicacions, comerç exterior, política científica, de les

estadístiques, cooperació al desenvolupament i transports.

• Camín per la barriada del Camp Rodó i sent dos homes de devers setanta anys que parlen mallorquí. "Mallorquins! Com estau?" Jo els escomet. Un d'ells, el més decidit me respon: "No ho som, mallorquins. Jo som eivissenc de nació catalana." "Idò ja anau de ses meves", li responc, "jo som mallorquí de nació catalana i xerram la mateixa llengua. Jau un diari de mallorquins que segur que l'entendreu." "Gràcies l'amò, el llegiré encantat", es va acomiadar l'eivissenc.

• Ens ho va aclarir un nét seu: es Mascle Ros, editor i director de *Foch i Fum*, es va salvar de la matança de l'any trenta-sis perquè tenia un parent militar que el va protegir. Si no hagués estat per aquest parentesc, segur que els feixistes li haurien fet sa pell, donades les seves inclinacions obreristes i anticaciquils.

• "Continues essent comunista?" Li demana na Margalida Capellà en una entrevista al nostre col·laborador Miquel López Crespí. "Som republicà. Estic per l'autodeterminació del meu poble i a favor d'una societat justa. I com es natural estic contra els botiflers que, com que no se poden carregar el poble com ho feren durant les Germanies i la Guerra Civil, intenten tancar-li el pas a base d'inventar pardalades com la llengua balear. Les seves argumentacions fan rialles, el seu món no és d'aquest món."

• Himne nacional català al començament del partit de Copa a l'Estadi Olímpic el passat dia 13 de març. Els uns canten i els altres mantenen un respectuós silenci. "Que tremoli aquesta gent / tan ufana i tan superba, / Bon cop de falç, defensors de la terra, / bon cop de falç..." El Barça va perdre 1-5 amb l'Espanyol. Ω

Jaume Camps (CiU): Tal com ens oloràvem els últims 300 anys —per ser precisos, des de 1714— als catalans segurament no ens convé gaire, Espanya.

ΩΩΩ

Llorenç Capellà: Les Balears han estat relegades dins el context espanyol a la seva antiga categoria de *Islas Adyacentes*, i a les colònies —que això, i no altra cosa sempre han estat les illes adjacents— la metròpoli només sol enviar guàrdies i funcionaris.

LL. CAPELLÀ

ΩΩΩ

Antoni Deig, bisbe de Solsona: La meva idea per a Catalunya és que s'ha de reconèixer el dret a l'autodeterminació. Estic en contra del bilingüisme perquè comportaria la mort inel·ludible del català.

ΩΩΩ

Cristòfol Soler: En la política lingüística ha arribat el moment de passar de les paraules als fets.

ΩΩΩ

Eduardo Gamero, diputat del PP: Segons la meva opinió Cañellas no hauria d'haver dimitit.

ΩΩΩ

Jaume Font, senador i batle de sa Pobla: Aznar es va precipitar quan va destituir Gabriel Cañellas.

ΩΩΩ

Ponç Pons, escriptor menorquí: Em consider un exiliat en la meva pròpia illa.

ΩΩΩ

Xavier Pastor, president de Greenpeace: L'ecologisme és una qüestió de sentit comú, no d'ideologia política.

ΩΩΩ

Pedro J. Ramírez, director d'*El Mundo*: El mateix Aznar ha comentat la paradoxa que els vots dels andalusos d'esqueres hagin donat la clau del poder als catalans de dretes.

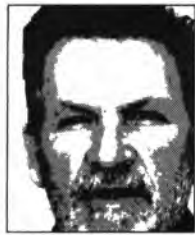
NOTA

Com a conseqüència del rebombori causat per les columnes *Han dit...*, *De bona font*, *Sabieu què...?*, *Forasterades*, *Pugen i Davallen*, i davant possibles demandes judicials, d'ara endavant es responsabilitzen d'aquestes seccions Josep Palou i Jaume Sastre. Per altra part, aquests dos autors volen fer constar que no tenen res a veure amb el pseudònim Simó Tort Ballester.

Immigrant! Tu no pots ensenyar la llengua mallorquina als teus fills, però els mestres a l'escola sí que ho poden fer. Exigeix escoles catalanes al teu barri o al teu poble.

ACLARIMENT

La ressenya (que sortí sense signar) apareguda a la pàgina 19 de *L'Estel* (15-III-96) i que fa referència al llibre *Vida d'artista* de M. López Crespí ha estat escrita per l'escriptor i periodista català S. Cucurella. Va aparèixer en el diari català intercomarcal *Nou 9* el 24-XI-96.

L'esperit republicà

EN JOAN QUETGLES, professor de Filosofia

Els set pecats mortals d'En Carl Marx (I)

PER A REFER EL DISCURS TEÒRIC DE L'ESQUERRA CATALANA, ENS HEM DE DESFER DEFINITIVAMENT DEL LLAST DE LA FILOSOFIA MARXISTA. Durant més de 100 anys, la Filosofia d'En Carl Marx ha impregnat el discurs teòric de les formacions esquerranes de tot el món. Amb el triomf de la Revolució Russa de 1917, i amb la presa del Poder per En Lenin, semblava que les tesis d'En Marx quedaven confirmades. El nou règim havia pres el Poder en nom del Soviets d'obrers, de camperols i de soldats; el partit comunista rus es presentava com l'instrument de la Fi de la Història, anunciada per En Marx. No només es declaraven marxistes -el "marxisme-leninisme"-, sinó que imposaven el marxisme com a filosofia i ciència oficial a tots els centres acadèmics, la Universitat inclosa. Mai una filosofia havia tingut un èxit tan espaterrant, ni els llibres de filosofia una difusió tan massiva entre les classes treballadores. **El manifest del partit comunista**, l'opuscle publicat per En Marx al 1848, s'ha reeditat ininterrompudament en la major part de llengües del món. És, sens dubte, el *bet seller* dels

L'esfondrament dels Règims comunistes, el de la URSS en especial, ha accelerat la crisi del pensament marxista. Al present, la gent d'esquerra es troba incòmoda amb el llegat d'En Marx. Deixant de banda els comunistes, que encara mantenen les tesis clàssiques, la resta de gent d'esquerra adopta una gran diversitat de posicions ideològiques respecte de la Filosofia del materialisme històric.

On podria pensar i dir que de bon començament, la tradició anarquista es desmarcà molt distintament de la concepció marxista de l'Estat obrer i de la revolució.

I no només els grans clàssics àcrates -Kropotkin, Goldwin, Bakunin, Malatesta...-; també les formacions llibertàries restaren violentament enfrontades als partits comunistes (Un dels darrers gran capítols foren els fets maig del 37 de Barcelona: el llamp de la guerra amenaçava d'esclatar entre la CNT i el PSUC). Però això no canvia la qüestió teòrica essencial: **el pensament àcrata manlleva els conceptes bàsics del materialisme històric d'En Marx.** En Bakunin mateix es declara en tot moment un deixeble d'En Marx revoltat contra el mestre. Els conceptes de lluita de classes, d'explotació capitalista, de l'alienació, de l'Estat instrument de la burgesia, de la consciència de classe, de proletariat, de revolta armada contra l'Estat, de l'expropiació dels capitalistes, de l'establiment d'una societat sense classes, de la fi de la història... etc, etc.

El que pretenc en aquest escrit no és fer un repàs general de la Filosofia de Marx, sinó assenyalar alguns dels pecats més mortals del marxisme; pecats que provoquen efectes letals dins els discursos de l'esquerra i dins la praxi social i política d'aquesta. Pretenc fer una contribució a la desmitificació d'En Marx i, així, facilitar els pas al post-marxisme. Així, doncs, em permetreu descriure una bateria de *pecats* del gran *pecador* que fou En Carl Marx.

1r. TOTALITARISME INTELLECTUAL I MORAL. En Marx no es presenta com un "nou" filòsof, sinó com el negador de totes les filosofies. En aquest aspecte, la seva capacitat de negació supera tots els límits. La seva famosa frase resumeix el seu posicionament autocràtic: "Fins ara la Filosofia s'ha ocupat en interpretar el món, ara allò que importa és

transformar-lo". Aquest advocat alemany de trenta anys entén la Història de la Humanitat com a la història de l'alienació i que, En Marx, és el nunci de la Fi de la Història; el seu pensament representa el moment que la Filosofia esdevé ciència; una nova ciència com a instrument de l'alliberament definitiu de la Humanitat. Un instrument amb el qual es podrà construir el socialisme "científic". En Hegel, el precedent més immediat, també pretenia **construir el sistema de la Ciència**, entendre i descriure quines són les lleis del **Desplegament de l'Esperit**. És l'Esperit el que es desplega dins la Història; En Hegel, el notari d'aquest desplegament. Era arribat el moment de l'establiment del **regne de la llibertat**; però En Hegel era només un instrument de l'expressió filosòfica d'aquest Esperit. L'Esperit Absolut, a l'època moderna, es manifestava *filosòficament* a través del pensament d'En Hegel. No pretenia fer altra cosa que Filosofia. La seva Filosofia no era sinó l'última manifestació de l'Esperit Absolut dins el terreny de la Raó. La d'En Hegel era el darrer esglaó de la cadena del Desplegament. En Marx rebutja tota la cadena de Pensament; la Història de la Filosofia no seria sinó expressió de l'alienació, dels diverses estadis o èpoques del pensament alienat. En Marx estava disposat -i ho considerava factible- a encapçalar la Revolució Proletària a Europa (amb la qual cosa hagués aconseguit el Poder Absolut); però En Marx sempre va quedar fora de les situacions revolucionàries del seu temps. No va participar ni a la del 48 ni a la de 1870.

En Marx ja portava dins el seu si el que després serien les mostres històriques de l'encar-

nació del comunisme marxista. Dins En Marx ja estaven continguts els Lenins, Trotskis i Stalins posteriors. La lògica del pensament d'En Marx duu a una pràctica de l'extermini físic dels "dolents" i dels "equivocats". Negar la validesa a les altres concepcions filosòfiques ja és molt extremat. Però **En Marx encara va més enllà i estableix el virulent dogma totalitari que diu que el pensament dels obrers, per la seva condició d'obrers moderns, disposen d'un extraordinari privilegi, el del pensament marxista, els principis fonamentals de la filosofia del propi Marx.** L'obrer modern -esdevingut *proletari*- pensa sobre la seva condició de d'esclau modern, d'esclau del burgès capitalista. I, amb aquesta activitat intel·lectual, de forma espontània, **pren consciència de classe i, misteriosament, descobreix els principis del materialisme històric i del materialisme dialèctic. És la justificació -i l'anunci d'una praxi mortífera- de la validesa del "pensament correcte" d'una minoria -l'avanguardia del proletariat- per sobre del pensament "alienat" d'una majoria.** Era l'anunci del pas del totalitarisme al terrorisme. De disposar del Poder, és possible que En Marx superés a Stalin en virulència arbitrària.

En aquests darrers trenta anys, les diferents formacions comunistes s'han esforçat en carregar el mort a la sola persona de N'Stalin. L'estalinisme seria una conseqüència de l'aplicació d'una línia política inicialment incorrecta. Han de fer com si no coneguessin la gran montanya d'informació històrica que mostren que des de el primer moment el règim de terror comunista batia tots els "records" d'arbitrarietat. (continuarà) Ω

Javier Zaragoza, fiscal: **No existeix interès suficient per combatre el narcotràfic.**

ΩΩΩ

Jesús Cacho, periodista: **Aznar va plantejar una batalla que imaginà com un passeig militar sense tenir preparada la retirada. (...) Ho deia l'altre dia un banquer: "Aquest allot aspirava a conduir un Ferrari i s'ha trobat amb un Peugeot. S'haurà d'acostumar".**

ΩΩΩ

Pere Gil, glosador:

An es guanyadors:

Ja que la cosa s'embruta anau alerta amb en PUJOL perquè aquest home tan puta fa anar s'oli allà on vol.

Amb això no està dit tot. sobre s'auge català: pot ser el sentigieu parlar dins es Pe-Pé de Madrid.

Ja ho diu en Mateu Florit: "I fins i tot a Valladolid".

ΩΩΩ

Tomeu Llobet, corredor de trotons: **Les carreres de cavalls al trot s'iniciaren a les reunions que mantenien els pagesos els dies de festa.**

ΩΩΩ

Editorial de *L'Express* (París): **Queda per veure quin preu farà pagar l'orgullós Jordi Pujol, president de la Generalitat catalana, al castellà Aznar per oblidar els seus alegats a favor de l'Estat espanyol, amenaçat d'extinció.**

ΩΩΩ

Isabel Llitera, poetessa: **Me sent còmoda escrivint en català.**

TENNIS SON RIGO

Tennis	Squash
Futbol-sala	Volei
Hàndbol	Mini-golf
Petanca	Tennis taula
Cir. footing	Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

TRACTAMENT D'AIGUA HIDRÀULICA I ELECTRICITAT
Solucionam el seu problema de salinització i descalcificació

General Weyler, 46 • Tel. 79 51 77
Pla de na Tesa (Marratxí)

FUSTERIA METÀL·LICA

L a m a

Antoni Gay Fornés

MURS CORTINA • PORTES • FINESTRES
PERSIANES EN FERRO I ALUMINI

C/ Curtixó, 19-A • Tel. i fax 47 15 32
07008 Palma de Mallorca

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). II part

Repressió feixista contra el poble i els intel·lectuals (II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Com explica Josep Massot i Muntaner (pàg. 235 de *Els escriptors i la guerra civil...*): "L'acabament de la guerra el 1939 no va representar cap millora en la situació política que vivia Mallorca. L'inici de la Segona Guerra Mundial i el boicot a què fou sotmès pels aliats el govern de Franco representaren, de fet, un empitjorament de les condicions materials (fou l'època de l'estraperlo i de l'escassetat de proveïments). L'enrarament de l'ambient, d'altra banda, continuava i començava una nova onada repressiva com a conseqüència de la llei sobre responsabilitats polítiques i de repressió de la maçoneria, del febrer de 1939".

protegit-se dels bombardejos". I continua: "L'escriptor es troba en una etapa de plena maduresa intel·lectual, física i emocional. Com a representant d'un tarannà antiromàntic —a la manera de Goethe, Voltaire o Thomas Mann—, és en l'estabilitat i la felicitat matrimonial, que troba unes condicions propícies per bastir lentament, de forma elaborada, una obra de gran envergadura. No creia en la soledat ni en l'angoixa com a motivacions literàries. Ben al contrari, la seguretat i el benestar actuen en ell com a fonts de creativitat".

Per als professors i mestres d'escola mallorquins, no hi hagué, amb la victòria dels feixis-

catedràtic de matemàtiques a l'Institut Balear que escrivia sobre temes d'astronomia, mort de malaltia —en qualitat de pres— el 28 de febrer de 1939. Un altre professor de l'Escola Normal, José M. Olmos, fou afusellat al final de 1936 a causa de la seva pertinença a la maçoneria. Més relleu tenien altres dos catedràtics de la Normal de Palma: José M. Eyaralar, autor de llibres pedagògics i de nombrosos articles a la premsa, vinculat al Foment de Civisme i a l'Ateneu de Palma, entitats igualment clausurades el 1936, malgrat el seu caràcter moderat, i Luis Ferbal y Campo, professor de francès a la Normal i a l'Institut, col·laborador als cursos de castellà organitzats per l'Associació per la Cultura de Mallorca i autor d'articles d'arqueologia a *La Nostra Terra* i al *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*. Tots dos moriren un cop alliberats, però hom considera que la presó fou causa directa de la seva mort".

Els millors homes i dones de la generació dels anys vint i trenta; els esquerrans mallorquins que gosaren imaginar una Mallorca diferent d'aquella que dominaven aristòcrates, burgesos, militars i clergat; els mestres que cregueren en el paper alliberador de la cultura, eren executats sense misericòrdia en els murs dels cementiris de Palma, en el de Porreres, per Son Puigdorfil, a Son Coletes (Manacor), pel Camí dels Reis, per Son Pardo, a la Carretera de Sóller. Els camps de concentració i les presons s'estengueren per tot l'illa. ¿Qui no recorda els noms d'infausta memòria de Capocorb, Vellmarina de Lluçmajor, Can Mir, la presó de dones de Can Sales, Cap Gros-Alcúdia, Illetes, el Llatzaret del Port de Sóller, Son Granada, Sa Coma-Es Capdellà, el mateix Castell de Bellver...?

Stalin "suggereix" al PCE l'entrada en els sindicats feixistes

No cal dir que el PCE també sofrí fort les urpades de la repressió salvatge de la dictadura. A partir de 1948 una sèrie de detencions massives anà desarticulant les restes de l'aparat de Passonaria i Santiago Carrillo. En restaren aquí i allà algunes poques

cèl·lules que, aïllades, amb por de la infiltració policíaca, anaren resistint com podien l'ofegador ambient del franquisme. Els militants es reunien a escoltar *Radio España Independiente* ("la Pirenaica"), a llegir els pocs exemplars de *Mundo Obrero* que encara circulaven. Algunes ocasionals pintades a favor de la *huelga nacional pacífica* o l'amnistia era tot el que bonament podien fer. S'ha de tenir en compte que a Mallorca no hi hagué un moviment guerriller com el de la península —el control damunt els vençuts que no havien estat exterminats era absolut. La resistència antifeixista mallorquina —no podia ser d'una altra manera— no anava més enllà del que hem explicat, llevat —m'ho explicà l'any 85 la companya Sofia Sintés, responsable a Menorca del PCB-PCPE, el partit pro-soviètic d'Ignacio Gallego— d'algunes activitats clandestines del *Socorro Rojo*, que consistien essencialment en la recollida de roba, diners i menjar per a ajudar els presos antifeixistes i llurs famílies.

Quan finí la II GM, Stalin havia "suggerit" a la direcció del PCE que abandonàs la lluita guerrillera en contra de la dictadura i procuràs infiltrar-se en els sindicats feixistes i en diverses organitzacions de l'Església catòlica. Per això, quan l'any 1962 l'Església catòlica començà, arran del Concili Vaticà II, a preocupar-se una mica del món obrer, el PCE estava en bones posicions de sortida comparat amb altres grups —especialment els anarquistes— per a aprofitar qualsevol esclatxa de llibertat.

No és d'estranyar gens ni mica que, a començaments dels setanta, els contactes estrets dels carrillistes amb el món del sindicalisme vertical i l'Església —contactes que els permeteren connectar amb alguns sectors d'avantguarda del poble treballador— permetessin al PCE de sortir a la palestra com a un dels partits més forts de l'oposició antifranquista a l'inici de la transició.

La victòria burgesa del 1939 havia romput la columna vertebral del moviment obrer

La victòria de la burgesia l'any 1939 havia romput la co-

Miquel Santaclàudia, artista faller: El PSOE va considerar les falles "fatxes" i retrògrades i això no és així. Una comissió fallera està formada per molta gent del barri i hi ha tota classe de persones i d'ideologies polítiques.

ΩΩΩ

La puça del Túria (gloses falleres):

*Tant fa rosa com gavina
si amb les urpes ens escanya
o ens ofega amb una espina.
Al remat tot ve d'Espanya.*

ΩΩΩ

Pere Llabrés, lul·lista: Cap mallorquí no ignora que Ramon Llull és nostre i que, lògicament, escrivia en la nostra llengua. Els catalans l'han reconegut com una de les majors figures de la literatura catalana, i els valencians també. L'apropament directe a la seva obra reforçarà la consciència de la unitat lingüística i posarà de relleu el fet innegable que valencians, catalans i mallorquins parlem la mateixa llengua.

ΩΩΩ

Jordi Pujol: És important tenir una bandera, un himne, un parlament, una cultura o una llengua pròpies, però també és molt important tenir doblers per tirar endavant l'autogovern.

J. PUJOL

ΩΩΩ

Gabriel Ferrer, periodista: Gil és més que un camorrista, o un autòcrata domèstic, habituat a imposar la seva real gana. És algú que al seu feu de Marbella es permet el luxe de putejar l'oposició fins a extrems inversemblants.

ΩΩΩ

Jordi Trias (PP): Si hi ha alguna llengua que necessiti protecció a Catalunya, aquesta seria la catalana.

Grup d'assassins feixistes: el pare Adrover i el «Comte» Rossi, dos amics dels germans Villalonga.

És, emperò, la pau dels cementiris franquista la que marca el començament de la carrera de Llorenç Villalonga com a escriptor. Sembla que, amb la repressió, amb el silenci de tota mena d'oposició, amb l'afusellament i l'exili de les forces més dinàmiques i creatives de la societat illenca, es comencen a donar les circumstàncies ("una profunda reflexió") adequades per a la creació que necessitava aquest falangista de primera hora. Jaume Pomar, en el llibre *El meu Llorenç Villalonga* (pàgs. 133-134), escriu: "D'altra banda, la convulsió històrica del país coincideix amb el matrimoni de Llorenç Villalonga amb Maria Teresa Gelabert i Gelabert, el 19 de novembre de 1936, a Sant Bernat de la Real. L'any següent, la parella es trasllada a Binissalem,

tes, tranquil·litat, pau ni repòs, a no ser la dels cementiris o l'exili.

José Massot i Muntaner ens ho fa veure ben clarament en el seu treball *Els escriptors i la guerra civil...* (pàgs. 220-221): "Un altre sector important de represaliats era el dels professors i mestres d'escola, objecte especial de denúncies, d'empresonaments i de depuracions. 'Els mestres d'escola —escrivia l'1 de gener de 1937 el *Diari de Barcelona*— han pagat llur tribut a l'obra feixista. Per la clerecia i els militars, el mestre d'escola és una nosa i per tant se l'han tret del davant i en paus'. La nòmina de morts d'aquest sector comença amb l'inspector d'ensenyament primari Fernando Leal López, assassinat a la carretera de Sóller el 27 d'agost de 1936, i continua amb Docmael López Palop,

vertebral del moviment obrer. A part dels morts a la guerra repressió a la zona nacional exterminat de rel el republicà -fins i tot el més moderat- Republicans, comunistes, anarquistes, nacionals, maçons, anticlericals, pensadors o simples treballadors que s'haguessin destacat a la defensa dels seus companys empresonats i afusellats, sense judici i altres després d'actes inqualificables muntats per militars, falangistes, jutges i membres del clergat catòlic. També igualment prohibides les reunions de tots els partits d'esquerra, clausurades i requisades les seues, cremats els seus llibres, i empresonats per Falange Española i altres corrents bancaris de l'època i partits.

malgrat els anys d'heroica guerra guerrillera, malgrat els esforços increïbles que en circumstàncies tan desfavorables en endavant comunistes de les tendències (POUM, etc), anarquistes, socialistas, republicans, simples antifascistes sense partit, el cert és que l'any 1953, el règim dictatorial també havia pogut desfer la major part de grups guerrillers que li mantenien ocupats i repressió importants militars, de la Guàrdia Civil i Policia (vegeu el capítol "La guerrillera en els anys 50-53" i capítol que P"CE, PSOE esia han volgut fer oblidar", a l'Estel de Mallorca, 321).

és endavant veurem com el moviment obrer, els grups revolucionaris que neixen a partir de les lluites d'Astúries dels anys 52-63, tindran poca cosa en comú amb les formes de fer políticament del passat.

els anys seixanta, malgrat la guerra de Rússia, per a posar un exemple, la direcció del PCE a Mallorca la mateixa del temps de la guerra civil (els Gallego, Carrillo, Lister, Romero Marín, i l'Álvarez, Pasionaria,

Semprún, etc), el moviment obrer ja no voldrà saber res de les fantasmades que les restes dels partits de l'oposició muntaven a l'exili (el mateix PCE inclòs!).

El moviment obrer, per si mateix, organitza les primeres Comissions Obreres que són, més que organismes estrictament sindicals, organitzacions d'un nou tipus, amb fort contingut anticapitalista i de democràcia assembleària, de base, que no té res a veure amb el que és en aquells moments a l'Europa burgesa el sindicalisme pactista i de simple gestió defensat pels PCs occidentals i per la socialdemocràcia.

A partir de l'any 1962 s'anirà establint dins d'aquests nous organismes de combat antifascista i anticapitalista una forta lluita d'idees entre els sectors reformistes (especialment els elements d'obediència carrillista -P"CE-) i els grups i partits revolucionaris -maoistes i trotsquistes- per a controlar la futura orientació d'aquests organismes sorgits dels fons del poble. Aquesta lluita durarà més de quinze anys i, per a desgràcia del moviment obrer, es pot dir que ha estat guanyada per les forces pactistes representada per una nova burocràcia sindical (aliena totalment a la història de les més importants experiències revolucionàries del moviment obrer català i internacional) sorgida en aquests darrers anys.

Per altra banda, la història de les depuracions, boicots als revolucionaris, expulsions de quadres contraris als pactes amb la patronal i la burgesia, seria tan extensa que no bastaria un llibre de mil pàgines per a fer-ne una aproximació. Però en els propers capítols parlarem amb més deteniment d'aquest llarg procés que acabà -a causa de la nefasta influència carrillista dins del moviment obrer- amb tot el que hi havia de subversiu i anticapitalista dins les inicials Comissions Obreres sorgides arran de les grans lluites d'Astúries dels anys 1962-1963. Ω

El Camp Rodó, un mercat simpàtic, bona gent que ven i que compra, tots els rètols en català. Anau-hi... Hi trobareu tot allò que vos faci falta per menjar i a bon preu.

És la família Teixidor de Sant Jordi. Fa vint-i-set anys que regenten un lloc de xarcuteria i queviures al Mercat del Camp Rodó.

En Jaume Amengual d'Esporles fa vint-i-dos anys que regenta una carnisseria al Mercat del Camp Rodó.

Na Maria Alvarez i na Bàrbara Amat regenten des de fa cinc anys una de les peixateries del Mercat del Camp Rodó.

Na Francisca Costa d'Ariany fa quatre anys que regenta un lloc de venda de peix al Mercat del Camp Rodó.

Són els germans González. Fa vint-i-sis anys que regenten una de les carnisseries del Mercat del Camp Rodó.

L'ESTEL de Mallorca

VEIS I MANTENIMENTS
JAUME BAUZÀ
 carnisseria • Picapedrers
 electricitat • Pintors
 Reina M. Cristina, 23 baixos
 Tel. 75 49 43 Palma
 Tel. mòbil 908 838 645

J Jani S.L.
SERVEIS DE NETEJA
 Neteges d'obra nova • Vaixells
 Neteja de sinistres • Neteja en general
 c/ Trasmè, 64, baixos • Tel. i fax 26 87 15
 07006 S'Arenal (Palma)

Masguait, S.L.
 • Materials de Construcció
 • Prefabricats Formigó • Transports
 • Làmperes i Decoració
Oficina: c/ Ràpita, 43
 Tel. (971) 65 01 23 / 65 24 32 / 65 04 12
 Fax: 65 24 32 • 07630 CAMPOS

DESTIL·LERIES MOREY AM
FÀBRICA DE LICORS
 c/ 16 de juliol, 54
 Polígon Son Castelló
 Tel. (971) 75 67 07 - 75 69 79
 Fax (971) 75 00 33
 07009 PALMA DE MALLORCA

Aquesta és l'autèntica ESTRELLA de Manacor

L'ESTEL de Mallorca
 MILLOR SUPORT
 publicitari de LA VOSTRA
 PRENSA A MALLORCA

Canyamel Mobles i complementos
 Faust Morell, 10 • Tel. 46 57 33
 07005 Ciutat de Mallorca

AIGUA POTABLE A DOMICILI
 Als termes de Ciutat,
 Marratxí i Lluçmajor
Telèfon 742768

CARTES AL DIRECTOR

29a. CARTA PERSONAL

N'estic fins a la coroneta

N'estic fins a la coroneta que m'acusin de fatxa, de nazi, de racista, d'intolerant; total, d'esser mala persona. I tot perquè em negue rotundament que vinguin uns "morts de fam" estrangers a furtar-me el lloc de treball. "Jo també sóc un mort de fam." Què voleu? Que compartesqui la meua fam? No, no és just.

No, no és veritat que jo sia fatxa, ni nazi, ni racista, ni intolerant, ni res daixò. I perquè veieu que jo sóc tan bona persona com els demés, proposo que els estrangers que vinguin tinguin el dret a compartir els comptes corrents més grossos. Així jo patiré la meua fam que no vull compartir amb ningú del món... Entesos?

I si tu no tens la gallardia de compartir el teu compte corrent amb ells, fote'ls ben lluny del meu lloc de treball. Entesos? Fora la hipocresia i els hipòcrites!
Josep Casalta i Casesnoves, Vila-Real (Castelló) Ω

Les xiquetes d'Alcàsser, víctimes de màfies

Julio Iglesias, condemnat per plagi a l'Argentina

Ferran Garcia, pare d'una de les tres "xiquetes d'Alcàsser" assassinades sàdicament, ha aparegut darrerament per *reality shows* de la televisió i ha dit coses ben interessants:

1. Que les al·lotes havien estat violades i torturades per a gravar vídeos porno-sàdics, molt cotitzats al mercat negre, (això ho lligava amb notícies de màfies internacionals de pornografia i prostitució infantil, com la de Puçol i la del pub Army a Sevilla).

2. Que Antonio Anglés no ha d'estar mort, sinó fugat amb la protecció d'aquestes màfies (que temien que l'agafessin i cantàs).

Malgrat que al defensa i la policia han insistit en la tesi de la mort d'Anglés, fa pocs dies, al programa "Se Busca", uns periodistes van provar que el famós psicòpata és a Montevideo (Uruguai) amb els seus habituals noms falsos (hi fou reconegut per un bon grapat de gent).

Preguntem:

Quin interès tenen alguns a deixar lliures psicòpates perillosos o donar-los per morts?

Fins on arriben les màfies de la pornografia sàdica i prostitució infantil?

Quant diners mouen i quanta gent compren?

Podem estar segurs els ciutadans i ciutadanes?

Per què no hi va haver trencament democràtic per a netejar a fons la corrupció de les institucions heretades del franquisme?
Ricard Colom, Castelló Ω

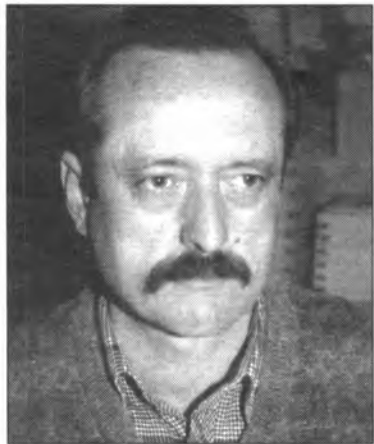
Molt encertada ha estat la sentència judicial argentina per plagi contra Julio Iglesias. Sembla evident només escoltant alguns compassos de la cançó *Yolanda* del cantant Norberto Moreno, i *Morriña* en el repertori del solista espanyol. Són pràcticament iguals.

Així ho ha entès la justícia d'aquest país, que ha disposat l'embargament, a partir del primer de març, de la finca d'Iglesias a General Madariaga, província de Bons Aires, si per allavors els agents del condemnat no han depositat els 500.000 dòlars per cobrir el deute i les despeses del judici.

La superba possessió de Julio Iglesias a l'Argentina, batejada amb el nom de *Momentos*, serà posada a subhasta pública amb un preu molt inferior al seu valor. Representants del cantant espanyol anticipen que es pagarà sense necessitat de la liquidació de la possessió. *Momentos*, amb 1.723 hectàrees de terres, compta amb un xalet de tres plantes, desenes d'habitacions amb els seus banys, marbre de Carrara, set cases per al personal de servei, vuit païsses, dos "quinchos" (instal·lacions per als rostits), una font de vint-i-set metres de llargària per divuit d'amplària, una piscina de divuit metres de llargària, nou molins i quaranta hectàrees de muntanya verge.
J. J. Aznarez, Bons Aires Ω

En Josep Ferragut d'Esporles és des de fa vint-i-un anys agent de la marca de cotxes Citroën a la barriada del Camp Rodó.

En Carles Lozano d'Albacete fa deu anys que es va fer càrrec del taller d'enquadernacions Lozano, a la barriada del Camp Rodó.

En Jaume Joan és l'amo del bar Sa Forana, a Son Busquets. Els berners i les bauxes són l'especialitat de la casa.

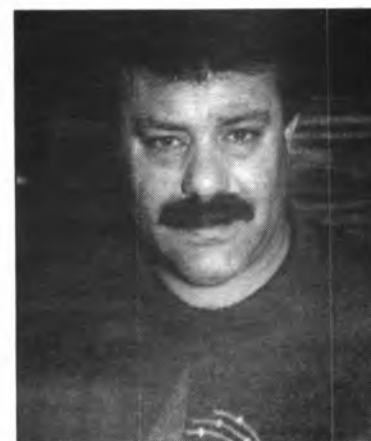
Fa una cinquantena d'anys que en Joan Aloy va obrir el primer estanc a s'Indioteria. Encara el té, obert, encara que ell no despatxa.

N'Eulàlia Garcia -a qui la seva ajudanta pentina- fa vint anys que regenta la Perruqueria de les Vivendes Verge de Lluc, al Viver.

Na Maria-Llúcia Canyelles del Pont d'Inca va obrir ara fa trenta anys una botiga de fotografia a s'Indioteria. Fa reportatges de noces, comunions i festes. El seu telèfon és el 295323.

En José Antonio Gálvez de Granada regenta des de fa quatre anys el bar Los Pinos, al Viver. Aquest bar té dos equips de dards amb deu jugadors que prenen part a totes les competicions.

L'ESTEL
de Mallorca

Mallorquí! La llengua catalana, pròpia de les illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escolles catalanes al teu poble o barriada.

Francesc Homs (CiU): Els catalans aportam un bilió més del que rebem. Rodríguez Ibarra que digui el que vulgui, però els extremenys reben més que els catalans, en relació al que cada comunitat aporta.

ΩΩΩ

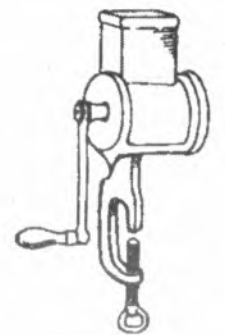
Francesc Cabana, economista: Els empresaris catalans no han acumulat mai grans fortunes, que són les que els haurien permès la creació de grans societats.

ΩΩΩ

Marta Pessarrodona, escriptora: Després dels titulars sobre el Numancia - Barça, en especial madrilenys, he arribat a la conclusió que si la República es va proclamar des del balcó de la plaça de Sant Jaume, la independència de Catalunya, sens dubte, si un dia arriba (i, més, si cal que arribi) es proclamarà des d'un camp de futbol, perquè, això sí, quan el Barça juga sempre ho fa contra Espanya, una Espanya mòbil que es pot localitzar tant a Sevilla com a Sòria, encara que sent una especial predilecció per la capital oficial, Madrid.

ΩΩΩ

Faust Gual, gastrònom: Les penyes gastronòmiques, unes quinze en tot Mallorca, defensen la cuina autòctona.

ΩΩΩ

Andreu Palou, catedràtic de la UIB: La bioquímica pot crear addició.

ΩΩΩ

Damià Quetgles, periodista: Qui treballam la informació sabem de pressions continuades i de tapar boques de mil maneres (...) No cal sortir de país petit per veure actituds inquisitorials contra la llibertat d'expressió.

ESpanya És UN MAL NEGOCI

Reflexions sobre les passades eleccions

JAUMS SIMONET I BORRÀS

A mi, com a mallorquí, me va fer pena i tristor veure com a les passades eleccions tots els diputats que havien de representar el nostre país (illes Balears i Pitiüses) se'ls repartissin els partits espanyols; amb una paraula, que els partits nacionalistes, els únics que veritablement defensen els nostres interessos, es quedassin amb un pam de nas. I el que més greu me sap és que cada poble té el govern que se mereix, per això, jo esperava de bona fe, com qui espera el Messies, que els mallorquins aquesta vegada donarien el seu vot als partits nacionalistes mallorquins. Tanmateix començ a creure en les paraules d'en Toni Serra quan diu que vivim a la Terra Inexistent. El mal és que de tantes vegades que ens han dit que som espanyols, molts de mallorquins s'ho han arribat a creure i per això voten partits espanyols, que són els qui els foten els doblers, i tots tan contents! Bé, quasi tots, perquè jo no hi estic gens content, o millor dit, estic content a mitges perquè el *Partido Popular* ha hagut de tocar amb la mà en terra i demanar perdó a Catalunya per les grolleries que sobre nosaltres havien dit durant un grapat d'anys n'Aznar i els seus poca-vergonyes.

Només vull recordar que, quan aquest espanyol falangista que és n'Aznar va dur al Tribunal Constitucional (*español*), la Llei de Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya per inconstitucional, i que ara després de les eleccions (perquè necessita els catalans per governar), diu que aquesta Llei es ben encertada. O na Celia Villalobos que no és mes beneïta perquè no s'entrena, quan ben descarada va amollar allò de: "*Los convergentes se estan llevando nuestro dinero, el de los andaluces que són los que han levantado a Cataluña*", el que aquesta poma forastera no va dir, i prou que ho sap, és que si no fos per Catalunya, tots aquests andalusos que ella diu, avui en dia encara romandrien allà, pel nord d'Àfrica, cobrant la "*peonada*" que pagam nosaltres amb la nostre suor i el nostre sacrifici. Un pensament típic de la dreta espanyolera. Poca-vergonyes!, els diria jo. Tot allò que fins ara ens han criticat, s'ho han hagut d'empassolar, fins i tot es baixarien els calçons per tal de poder governar. Jo, d'en Jordi Pujol, no els donaria el vot dels catalans per a la investidura.

Espanyols, amb espanyols mateixos, i així els vils tindran esqueixos per plantar i replantar.

Que s'ho facin ells sols, que es fotin, si no se saben governar, que facin unes altres eleccions. Tanmateix, posats que s'enduguin els nostres doblers, els s'enduran igual tan si són de dretes com d'esquerres.

Però, almanco, el gust de veure com els espanyols sofreixen llepant el cul als que abans no podien veure (i ara tampoc) no el me traurà ningú. Estic més content que si el Barça hagués guanyat la lliga. Llàstima que aquests set diputats de les Balears no se pugin afegir als setze diputats de CiU per fer la punyeta a Espanya. Ω

EP!!!

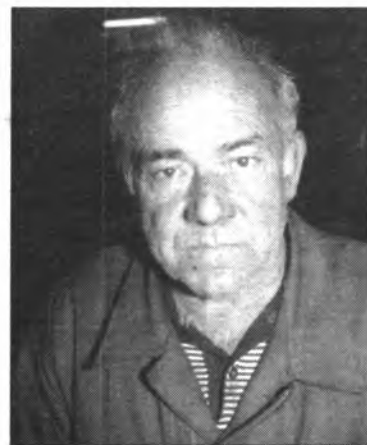
PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

La família Pons regenta des de fa set anys el bar *Es Muntant*, a Establiments. A més de servei de bar, despatxen menús a 750 pessetes.

En Rubén Ramón de Lleó regenta des de fa vuit anys el vídeo club *Rubén*, a la barriada del Camp Rodó.

En Manel Cendrós de Porreres regenta des de fa quaranta anys el taller *Mary* de reparació de cotxes, al Camp Rodó.

El matrimoni Pons i Pons regenten des de fa un any el *Forn des Molí*, al poble d'Establiments.

El terrorista **Jaime Martorell** ha tornat a publicar un article a l'*ABC* de dia 25 de febrer "Polémica in crescendo".

ΩΩΩ

Els botifarres estan acollonits per l'embranchida que està agafant l'independentisme a Mallorca. Un d'ells, **Fausto Bauzá de Mirabó Orlandis**, va publicar el 6 de març una carta a *Última Hora* on envestia contra la manifestació de la Diada de Mallorca, els independentistes i els Països Catalans. La botifarrereria s'ha posat nerviosa i es veu obligada a sortir de les llorigueres a remugar i bramar.

ΩΩΩ

Diario 16 negocia amb el govern de Madrid un aval de 700 milions per assegurar el futur de la publicació i fer front als 16.000 milions de deutes. Després d'això, com s'atreveix el botifarra Alemany a blasmar allò que ell en diu premsa "subvencionada" en català, quan ell totsolet és el més subvencionat de tot l'estat?

ΩΩΩ

El diari fatxa de Madrid, l'*ABC*, dia 10 de març va publicar el següent anunci: **Atención políticos del PP. Academia de lenguas de hoy del futuro. Enseñanza catalán en quince días. Máxima seriedad. Interesados contactar en Ibiza, 33, 7. Madrid.**

ΩΩΩ

La plataforma nazi i antimallorquina que vol convertir Mallorca en una província andalusa ja ha sofert la primera escissió entre els partidaris de fer la guerra des de dins del PP (Cotoner i Rodríguez Viñals) i els partidaris de fer un nou partit com és *Unión del Pueblo Balear* (José Vidal Riutort, Juana Ginard, Jaime Mulet i Margarita Busquets).

TOMEU VERD

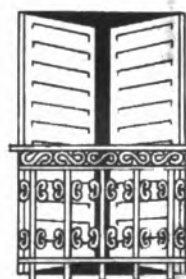
membre del grup FORTIS

Santiago Alvarez Avellán, 7 baixos
Tel. 29 65 94 • Fax 43 14 34 • Mòbil 908 53 28 83
07009 s'Indioteria

METAL·LÚRGIQUES MARTÍNEZ-LUNA s.l.

Serralleria i fusteria d'alumini en general

c/ P. Ripoll Palou, 13-b
Tel. 47 51 62
Palma de Mallorca

ADOLFO TENEDOR

Màster en Dret Tributari

ASSESSORIA FISCAL I COMPTABILITAT

Cra. Valldemossa, 66 • local 3
Tel i fax 75 88 76 • 07010 Palma de Mallorca

La manca de majoria absoluta del PP a les eleccions del 3 de març va caure com un còdic de pronòstic reservat dins els mitjans de comunicació aznaristes. Com que no sabien a qui havien de donar la culpa del fracàs electoral, carregaren com a cans rabiosos contra els propis espanyols. Antonio Herrero, locutor de la COPE, deia el 5 de març que "los españoles han estado torpes en estas elecciones votando al PSOE", i l'endemà insistia dient que "el pueblo español, este pueblo tan especial, ha metido la pata hasta el corvejón". El 7 de març el carca Lorenzo López Sancho s'afegia a la histò-

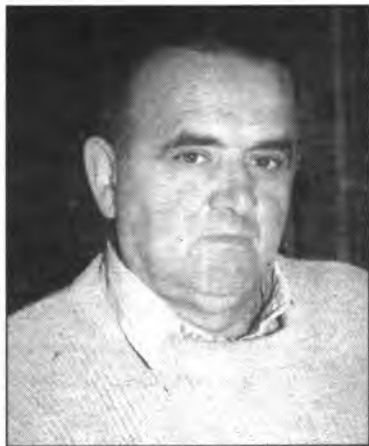

A. HERRERO

ria col·lectiva i a la seva columna de l'ABC descrivia Espanya com "ese pobre pueblo novato que no sabe votar". Mirau per on, ha hagut d'esser el PP qui ha tret a la llum l'autoodi i l'esperit d'autodestrucció dels espanyols.

ΩΩΩ

Entre els feixistes de l'ABC ha faltat poc perquè hi hagués un suïcidi en massa. El 8 de març, Federico Jiménez Losantos escrivia "que Aznar pacte con Pujol, si éste se deja. Pero los liberales y centristas de siempre habremos de mirar a otro lado y taparnos la nariz". En canvi, just a devora Jaime Campmany s'empassava tota la fel que fins llavors havia amollat contra els catalans, qualificava els atacs d'Espanya contra Catalunya de simples "recelos mutuos, incompreensiones, tiquismiquis" i deia que "se dan las condiciones óptimas para llegar a un pacto de legislatura sólido, duradero y fecundo". Finalment Ansón va cridar a l'ordre Jiménez Losantos, qui dies després ja afirmava respecte a la possible entesa PP-CiU: "hay que intentarlo", i "por nosotros, no quedará". La reconversió hipòcrita de l'ABC és per llogar-hi cadires.

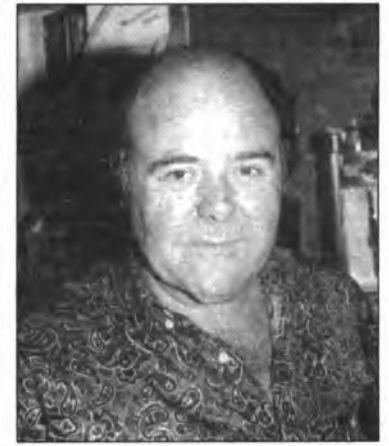
En Joan Mestres és el president del club de futbol Verge de Lluc, amb set equips: pre-benjamins, benjamins, alevins, infantils, cadets, juvenils i primera regional. També és l'encarregat del bar del poliesportiu municipal de la barriada.

En Julià Parra regenta des de fa quatre anys el bar Jaume, a Verge de Lluc. Es queixa, en Julià, que aquesta és una ciutat dormitori on la gent no fa poble. Tanmateix aquest bar està al costat del camp de futbol i del poliesportiu municipal.

Na Caterina Ramon és la madona des de fa trenta-dos anys del bar-restaurant Juan-Caty, al Viver de Ciutat. Les paelles, els callos i el pica-pica són l'especialitat de la casa. Despatxa menús a 595 pessetes.

N'Antonio Romero regenta -amb el seu germà- el restaurant El Andalú, al Camp Rodó. El conill amb marisc, la paleta de xot i el pernil salat són les especialitats de la casa. S'hi menja per unes 1.500 pessetes. També fan banquets de noces i comunions.

MAHATMA GANDHI, EL SEPARATISTA (XVI) La marxa de la sal

La lletra adreçada per Gandhi al virrei no esperava de provocar cap resposta, sols era avís lleial. Arribà la data de l'onze de març, enmig de gran tensió. La premsa mundial havia acudit a Ahmadabad i bloquejava correus i telègrafs.

Milers de persones s'havien instal·lat al voltant de la granja Sabarmati. L'1 de març comença com cada dia amb les pregàries matinals. Tot seguit el Mahatma es posà en marxa amb setanta-vuit homes de la granja devers el sud, cap al mar. Llurs noms i dades venien al *Young India* per facilitar la labor de la policia colonial, ja que la no violència és absolutament pública, lleial i a la llum del dia. Caminaren vint-i-quatre dies, menys de 20 km diaris, en dues parts. Tots els pobles i viles al llarg del camí eren ornats festívolament, i els pagesos esquitxaven i arruixaven d'aigua el camí per evitar la polseguera. Dues o tres vegades al dia s'aturaven i parlaven als allí aplegats. Generalment els habitants d'una població acompanyaven els pelegrins fins a la del costat, per tant anaven sempre envoltats d'una considerable gentada. Com un floc de neu en allau esdevingut, la colla es va acréixer, fins a milers a Dandi. Fou un pla genial. I la tensió també creixia, Subahs Chandra Bose comparà aquesta "marxa" amb la de Napoleó en tornar del desterrament de l'Elba. El 5 d'abril la corrua atenyé la costa de Dandi, i durant tota la nit hom

pregà. A l'alba el Mahatma es capbussà dins la mar i en tornar-ne duia un grapat de sal a la mà: era un delictes, car sols era permès de comprar-ne a les botigues monopolitzades pel govern colonial. Gandhi, qui feia anys que no tastava la sal (és un producte perillós per a l'aparell circulatori i ell pensava en els pàries als quals resultava cara), n'havia "furtat" un grapat, que fou subhastat per 1.600 rúpies en favor d'un objectiu benèfic. Tot seguit milers de camperols anaven a la mar i es preparaven la sal ells mateixos. Les presons del virrei s'ompliren amb 60.000 violadors de la llei. El jovent del Congrés venia sal sense impostos a les ciutats. A la teulada de la seu del Congrés a Bombai es posaren senalles de sal fins que hi anà la policia. Foren detinguts molts dirigents, entre ells Nehru. El 4 de maig Gandhi fou empresonat. Per fi havia pogut dormir abastament, escrigué a Madeleine Slade, la filla d'un almirall anglès que el seguia, amb el nom de Mirabehn, com la seva més fidel deixeble.

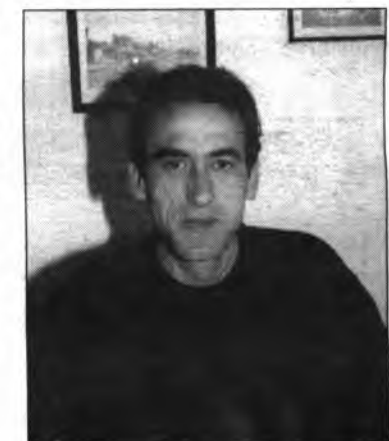
L'acció *satyagraha* continuà a les salines de Darsana, 225 km al nord de Bombai. Sarajoni Naidu, la poetessa que és guanyà el nom honorífic de Joana d'Arc, dirigí un grup de 2.500 voluntaris que hi marxaven amb les grans senalles per tallar el filat espinós. Webb Miller, corresponsal de la Unitat Press informà: "La gent de Gandhi marxava en silenci absolut i s'aturà a uns 100 metres de la tanca (de les salines). Una colla escolli-

da se separà de la multitud, travessà les fosses i s'acostà al fil d'aram... Tot de sobte una ordre, i un munt de policies indis (colonials) s'abalança damunt els manifestants que s'hi atansaven i deixaren anar una pluja de cops al cap amb les *lathis* recoberts d'acer. Els manifestants no aixecaren ni una sola mà per defugir els cops, que caigueren com a bales. Des d'allà on jo era vaig sentir els cops angoixosos de les porres sobre els cranis descoberts. La munió que s'esperava gemegava i s'aguantava la respiració en cada cop, patint amb els altres. Els abatuts queien amb els braços oberts, inconscients o retorçant-se amb el crani o les espatlles trencats... No hi hagué cap lluita, cap batussa, els manifestants marxaven simplement endavant fins que eren abatuts."

Això durà dies: durant aquesta *satyagrah* Anglaterra quedà internacionalment sense legitimitat moral per perllongar el seu comandament l'Índia. Els copejats esdevingueren vencedors, i el primer ministre britànic James Ramsey MacDonald s'enfrontà a una opinió pública mundial que exigia la llibertat del Mahatma. El virrei Lord Irvin es veié enfrontat a un moviment revolucionari no violent que paralitzava la seva administració, reduïa els ingressos fiscals (clau de tantes coses) i posava la policia colonial davant una tasca sobrehumana per mantenir "la llei i l'ordre". (continuarà),
Jaume Tallaferró Ω

En Vicenç Morey fa sis anys que té una botiga de venda de bicicletes a Cas Capiscol, just devora Pryca.

N'Adolf Tenedor va posar despatx d'assessor fiscal i comptable a Cas Capiscol, prop de Pryca, ara fa cinc anys. Arregla problemes fiscals i comptables.

Na Dolors Notario de Toledo regenta des de fa tretze anys la perruqueria Sita i Mary, al Camp Rodó.

NATALICI? ANIVERSARI? CASORI? NOCES D'ARGENT?

No us trenqueu les banyes pensant en regals o peregrinant per botigues de 20 duros, regaleu subscripcions de L'ESTEL d'un any, de dos anys o de cinc anys als vostres essers estimats.
Feu país, família i amistat tot alhora.

Na Victòria Carmallo regenta des de fa vuit anys el bar Perro Expres, a la barriada del Camp Rodó.

En Josep Romera de Granada regenta des de fa un any el bar El Bombo, a la barriada del camp Rodó.

Na Sebastiana Gamundí amb el seus fills. Ella regenta des de fa mig any el bar Aquarium, al Camp Rodó.

En Mateu Grimalt és el president de la Cooperativa Reductor Balear. Adoben tota classe de maquinària, sobretot d'ascensors.

En Mateu Fiol regenta des de fa nou anys el bar Mateu, al Camp Rodó.

N'Antoni Alba de Màlaga regenta des de fa dues setmanes el bar El Boquerón, al Camp Rodó.

Na Maria Verd regenta des de fa vuit anys l'estanc 51, ubicat al Camp Rodó.

En Diego Amaya i n'Antoni González acaben d'obrir el bar Tu i Jo, al Camp Rodó.

BALL DE BOT

Entrevista amb Bartomeu Camps, de Voramar

Voramar, un grup nombrós i espectacular afincat a Palma, es distingeix per un so característic: el de les xeremies, que toca en Bartomeu Camps, líder del conjunt. Amb ell mateix vàrem tenir la següent conversa.

– Com va néixer el vostre grup?
– A finals del 91, juntament amb un parell d'amics, ens vàrem proposar de fer una cosa que no hi havia cap altre grup que fes, és a dir, introduir les xeremies com

són de Palma. Dues colles de germans i una altra nina són d'El Toro. En total som tretze.

– Teniu pensat enregistrar un compacte o una cinta?

– Sí, volem editar un compacte amb una dotzena i mitja de cançons, abans d'aquest estiu. Un grup que duu quatre o cinc anys com el nostre ha de fer qualque cosa, no pot quedar aturat.

– Trobau que les institucions ajuden a bastament la música

Bartomeu Camps (el primer per l'esquerra) i la resta dels components de Voramar.

un instrument més del grup. Ho havia fet Coanegra, en el seu dia, però no de manera continuada. A més a més utilitzaven poc el flabiol mallorquí. Nosaltres, en canvi, no utilitzam flauta, només el flabiol i les xeremies.

– On heu anat a actuar?

– A bastants de pobles de Mallorca i a Palma. Crec que hem fet quasi totes les festes de les barriades. També hem estat a Tarragona. Per la Candelera tornarem a actuar a un poble de Tarragona, a Valls.

– Tots els membres del grup sou de Palma?

– La meua dona, que fa percussió, la meua filla i jo som de Son Roca. El baixista i la cantant

popular mallorquina? Vos sentiu discriminats?

– No ens sentim ni discriminats ni ajudats. L'Ajuntament et paga per una actuació o et dona vint-mil duros per enregistrar un disc. Ara bé, enloc de les vuit o deu actuacions, podrien ser ben bé trenta. A Inca, per exemple, l'Ajuntament ha donat un local per assajar. A Palma ens hem de cercar la vida. Així i tot fa un any encara estàvem pitjor. Les associacions de veïnats sí que ens donen suport en tot allò que poden. Redacció Ω

Com ja és habitual, el nou comandant militar de Mallorca és un foraster. Es diu **José Rodríguez Rodríguez** i abans de ser destinat a les colònies d'ultramar fou destinat a la colònia africana de Melilla.

ΩΩΩ

Segon fonts contrastades, **Joan Verger** i els seus partidaris de més confiança no descarten la possibilitat d'abandonar el PP i de passar-se en bloc a UM.

... a Galícia hi ha un equivalent de la plataforma de forasters i gonelles que hem de sofrir per aquí? Es diu *Asociación Gallega por la Libertad de Idioma*, vol la imposició del castellà i s'oposa a la recuperació del gallec.

ΩΩΩ

... el govern d'Austràlia, que va ser una colònia britànica fins el 1901, posa límits a la venda de propietats immobiliàries als estrangers? A Mallorca, en canvi, com que encara som una colònia d'Espanya, hem de patir l'espoli fiscal i la seva legislació i hem de veure com es malvenen les nostres possessions.

ΩΩΩ

... Balears és la comunitat autònoma on més ha augmentat el preu de la vivenda el 1995?

ΩΩΩ

... l'ex-dirigent d'ERC i president de l'Associació per la Delegació Olímpica de Catalunya, **Albert Bertrana**, ha anunciat la creació d'una plataforma cívica independentista?

ΩΩΩ

... al botifarra **Nicolás Cotoner y Cotoner**, marquès d'Ariany i de Mondéjar, que vivia a Madrid, li deien "Mondéjar", perquè els espanyols trobaven que Cotoner era un llinatge massa poc espanyol?

ΩΩΩ

... l'oli d'oliva és més car als hipermercats que a les botigues?

ΩΩΩ

... el fatxa **Esteban Gómez Rovira** fa de misser del grupscle d'espanyolistes de Galícia que estan en contra de la normalització lingüística del gallec? El xarnego **Gómez Rovira**, que a les eleccions de Catalunya de 1988 va ser cap de llista de Juntas Españolas i va treure 4.524 vots, ja va ser l'autor del recurs contra la llei de Normalització Lingüística de Catalunya, finalment desestimada pel tribunal constitucional.

Llibre infinit, enigma sorprenent

"Si netegéssim el judaisme profètic i el cristianisme com Jesús ensenyà; i sobretot si netegéssim el clericalisme de l'un i de l'altre, llavors tindríem una religió, la qual podria salvar el món de tots els mals socials.

"És el deure de tothom de fer tot allò al seu abast pel triomf d'aquesta classe de religió." Albert Einstein

"La Bíblia és com la sorra del mar, un llibre infinit", ha deixat escrit José Luis Borges. "És un enigma sorprenent", diu Diderot.

Cap altre manuscrit de la literatura clàssica ha pogut ésser provat com ella. Els manuscrits més antics dels mestres clàssics pertanyen al segle IX dC, amb molts pocs exemplars. De l'Antic Testament, primera part de la Bíblia, existeixen avui 1.490 manuscrits i milers de fragments, alguns del segle IV aC. Del Nou Testament, segona part de la Bíblia, existeixen 4.685 manuscrits, alguns dels segles II i III dC.

Sols l'estudi quotidià del document més antic, més llarg i millor conservat de la història de la humanitat, ja mereix la pena. Per què no procurem estudiar-la més?

Totes les persones, creients o no, haurien d'investigar en les seves pàgines. La persona interessada en la

història, l'escriptor, l'humanista, l'educador, el jurista, l'ésser humà interessat en la seva pròpia formació, no haurien d'ignorar aquest llibre, el més traduït i reeditat al món, el més venut als Països Catalans, que ve a les nostres mans des del fons dels segles.

Pots tenir a les teves mans el millor llibre de què et podem parlar. Un document magistral que conté mil·lennis de vida, escrit per poetes, reis, escribes, profetes, pescadors, metges, recaptadors d'impostos, etc. Homes de lletres i homes senzills, en una misteriosa coincidència. El testament de milions d'éssers que va transformar, i per a tots ells, el Testament i el Testimoni de Déu; el seu veritable Autor.

Per què no intentes conèixer-la millor? Si decideixes fer-ho, ves alerta! Pot capgirar la teva vida! És paraula de Déu per a la teva ànima, llavors seva que cerca cors on créixer, mirall que se'ns posa davant per tal que ens hi puguem veure segons som vists per Déu. Paraula que vol dialogar, cavall de Troia que Déu ens ha ficat en la nostra petita fortalesa. Un llibre que canvia la vida. Un llibre transformador... La Bíblia és un diàleg, no te'n quedis al marge! **Ajuda Evangèlica dels PP.CC.** Ω

El nacionalisme és a debat.

Revista trimestral

El núm. 27 és al quiosc o llibreria

"Pretén ésser una eina més al servei de la reconstrucció nacional dels Països Catalans oberta a totes les tendències i ideologies que vulguin, sense complexos, construir la nació catalana".

Subscriu-te i participa en el debat.

Tarjeta de subscripció		Domiciliació a Banc o Caixa	
Nom _____	_____ de _____ de 199	_____	
Adreça _____	_____ Sr. Director Banc o Caixa _____	_____	
Població _____ Tel. _____	Sucursal _____	_____	
_____	Adreça _____	_____	
☐ Subscripció normal..... 2.500 Ptes. ☐ Subscripció suport..... 3.500 Ptes.		Compte corrent/llibreta d'estalvis núm. _____ A nom de _____	
Altres formes de pagament ☐ Xec bancari adjunt núm. ☐ Contrareemborsament ☐ Gir postal		Signat Gran Via de les Corts Catalanes, 570, entresol Tel. 454 97 02 Fax: 454 97 03 08011 Barcelona	

PUGEN	DAVALLEN
<p>La sobrassada i el formatge maonès, inclosos en el registre de productes amb denominació d'origen de la Comissió Europea. ΩΩΩ</p> <p>El conveni que el Govern balear firmará el 18 de març amb els batles de Porrires, Pollença, Campos, Alcúdia, Sant Josep i Alaïor per aplicar el pla pilot d'immersió lingüística. ΩΩΩ</p> <p>El nombre d'usuaris del tren d'Inca, que el 1995 va pujar un 3,9% respecte a l'any anterior, fins a un total de 1.315.684 passatgers. ΩΩΩ</p> <p>El futur Diari de Balears, en català. ΩΩΩ</p> <p>Tomeu Poquet, que ha donat suport al projecte del Diari de Balears. Esperam que aquest gest signifiqui el seu abandó definitiu de l'antimallorquinisme. ΩΩΩ</p> <p>Maria Gràcia Seguí i Francesc Fèlix, regidors independents pel PP a l'Ajuntament de Maó, que han dimitit perquè el PP ha rebutjat la normalització del nom del municipi. ΩΩΩ</p> <p>La Universitat de les Illes Balears, que ha fet 18 anys. ΩΩΩ</p> <p>Els milers de ciutadans de Taiwan que es manifestaren a favor de la independència el 16 de març. ΩΩΩ</p> <p>El columnista de Balears Joan Riera, per passar a signar els seus articles amb el nom en mallorquí. ΩΩΩ</p> <p>La versió en català de la Clasificació Internacional Uniforme d'Ocupacions, editada per la Generalitat de Catalunya i el Govern balear (el Govern valencià del PSOE no hi va voler col·laborar). ΩΩΩ</p> <p>El Museu d'Història de Catalunya, visitat per 22.000 persones els dos primers dies de la seva obertura. ΩΩΩ</p>	<p>El delegat colonial espanyol, Gerard Garcia, que no ha volgut signar l'acord de compra de Yanko perquè deu 1.500 milions a Hisenda, quan Madrid ens en roba 150.000 cada any i sosté empreses deficitàries a Espanya. ΩΩΩ</p> <p>El Tribunal Superior espanyol a Galícia, que ha anul·lat tres apartats del decret de normalització lingüística de la Xunta perquè "el castellano queda postergado y en patente desigualdad". ΩΩΩ</p> <p>El "Concurso nacional de redacció" de Coca-Cola i el MEC, que publica totes les obres participants en foraster. ΩΩΩ</p> <p>La temporada de toros a Palma que comença el mes d'abril. Vejam si hi ha sort i també és la darrera. ΩΩΩ</p> <p>Els cap-rapats espanyols que han amenaçat i agredit els estudiants valencians nacionalistes el mes passat. ΩΩΩ</p> <p>La seu de Greenpeace a Mallorca, per no llevar-se l'afegitó "Greenpeace-Espanya". ΩΩΩ</p> <p>El fiscal que demana quatre anys de presó per a l'insubmis i pacifista mallorquí, Tomeu Martí. ΩΩΩ</p> <p>La Sapiència, perquè es queda amb els doblers dels interns que moren als seus centres. ΩΩΩ</p> <p>Els lladres que s'enduen les millors pedres dels marges amb forma d'"esquena d'ase" del Coll de Sóller. ΩΩΩ</p> <p>El joc de preguntes i respostes de DM, El preguntón, patrocinat pel Govern Balear i que es fa en foraster. ΩΩΩ</p> <p>El rector de sa Pobla per criticar el sopar Sexy Show organitzat pel gimnàs Dinàmic del poble. El rector Miquel Mulet qualsevol dia ens sorprendrà prohibint també les gloses verdes de la revetla de Sant Antoni. ΩΩΩ</p>

... hi ha una botiga d'articles de decoració anomenada **Idees de Finca** (Palau Reial, 10, Ciutat de Mallorca), que compra gairebé tot el gènere als Països Catalans?

ΩΩΩ

... l'Estat espanyol ha estat acusat d'esser un dels països que més contamina la mar Mediterrània amb els seus residus?

ΩΩΩ

... les agressions racistes fetes per grups nazis es van triplicar l'any 1995 a l'Estat espanyol?

ΩΩΩ

... els de l'ABC perden els papers amb aquesta mania d'escriure en foraster el nom dels mallorquins? L'altre dia, a Cristòfol Soler li deien *Cristóforo*.

ΩΩΩ

... Àngel Colom i Pilar Rahola han reconegut que l'afer de la grua i la mà donada a Vidal-Quadras varen ser dos errors que contribuïren al descens electoral d'ERC? Veurem si ara també acceptaran que la intervenció jacobina de Colom va suposar el fracàs electoral a Mallorca.

A. COLOM

ΩΩΩ

... segons la doctora en zoologia, Thoe Colborn, l'ús de pesticides amenacen la fertilitat humana i la seva capacitat de reproducció?

ΩΩΩ

... segons un estudi de la Unió Europea, els franquistes o s'abstenen o voten PP?

ΩΩΩ

... segons experts de l'ONU, d'aquí uns 44 anys poden haver desaparegut tots els boscos del planeta?

ΩΩΩ

... el país líder en deforestació és Jamaica?

Ruïnosa explotació turística

PERE FELIP I BUADES

De "molt costoses" qualifiquen els hotelers les tarifes de l'aigua de Ciutat. I com les hauríem de qualificar els ciutadans?

Si els hotelers, màxims responsables de tots els mals que patim en aquesta beneïda terra anomenada Capital del Turisme de la Mediterrània, se queixen de la seva "obra", què hem de fer nosaltres, els veïns, que només sofrim les conseqüències de la seva irresponsabilitat i manca de sensibilitat solidària?

Doncs bé, si les tarifes de l'aigua de Ciutat són "costoses", és degut a la sobreexplotació a què han estat i encara són sotmesos els pous i aqüífers per poder proveir la tremenda demanda dels vuit milions de turistes que ens visiten i que només a ells (els hotelers) deixen uns petits guanys econòmics amb la seva invasió humana. També deixen uns bons guanys al Govern espanyol, que recapta una bona tallada via impostos: IVA, IRPF, mòduls, tributs varis, etc, i per suposat als *tour-operators* i grans empreses de l'alimentació que fan el seu agost a l'illa, aprofitant la demanda que, per la seva estacionalitat és excessiva. Per incrementar més els seus guanys, s'apugen els preus a Mallorca any rere any, molt més que a qualsevol altre lloc de la geografia espanyola, fent d'aquesta manera que els habitants de Ciutat tinguem els preus de consum més cars que els que paguen els turistes, perquè nosaltres consumim durant tot l'any als preus que a l'alça se paguen durant l'estiu. Ells, els turistes, només sofreixen aquests preus durant unes setmanes, nosaltres els pagam durant tot l'any.

Els hotelers, via administracions locals (Govern, Consell, Ajuntament), sanegen el seu negoci i plantegen inversions, i carreguen els impostos als tres-cents mil habitants de Ciutat: el sanejament de la Badia, el proveïment de l'aigua de l'Ebre, la seguretat ciutadana, la neteja viària, la il·luminació ornamental, l'embelliment de les zones turístiques, la promoció i propaganda, les futures dessaladores d'aigua, la nova central elèctrica, l'esponjament dels hotels obsolets, etc, etc. Tot això aprofitant la seva influència en els mitjans polítics i econòmics.

Amb la seva acció especuladora, en termes de "salvatge", sobre l'illa de Mallorca, ara els hotelers se queixen d'haver aconseguit carregar-se la naturalesa de l'illa. Han "balearitzat" tota la façana del nostre litoral, han contaminat fins a límits inaguantables les aigües de la Badia de Ciutat, han assecat els pous d'aigua, han massificat tots els àmbits de la vida social de l'illa. S'han carregat la cultura, la llengua, la tradició i els costums d'antany. Han propiciat la immigració massiva de mà d'obra barata, creant d'aquesta manera una nova societat inculta, despersonalitzada i mancada de recursos socials i culturals incapaç de lluitar per enriquir la vida social dels mallorquins i oferir-los expectatives creïbles de desenvolupament. Han adulterat la veritat del negoci. Un negoci, el turisme, que només afavoreix els hotelers, el Govern espanyol, les burocràcies administratives oficials, les multinacionals de begudes i alimentació, els *tour-operators* estrangers i nacionals, i pocs més.

Els nadius carregam amb totes les despeses que ocasionen els turistes, com la inflació de preus sense contrapartida amb els sous, amb el monocultiu de l'activitat econòmica, amb l'estacionalitat, amb l'engany sibilí.

Tot i amb això, no vull dir que el negoci turístic o l'hostaleria sien nocius o negatius per ells mateixos. No, només significa que existeix una mala organització i una mala administració. Que no hi ha justícia distributiva i si un gran egoisme i una gran impunitat per part dels gestors i que ells han propiciat de manera antinatural i en contra dels seus propis interessos, a la llarga, la destrucció irreversible de les belles naturals de Mallorca, de la cultura, dels costums i de la llengua de Mallorca. I han hipotecat de manera greu el desenvolupament social i econòmic dels seus habitants. Si algú no està d'acord amb això, jo l'emplaç a sostenir un debat seriós i rigorós, això sí, sempre i quan reunesqui les mínimes garanties d'imparcialitat en el tractament a càrrec dels poders de la informació, dels poders polítics, econòmics i socials.

Mentrestant... és una gran provocació llegir i escoltar manifestacions de responsables del negoci hotelier que se queixen de les tarifes de l'aigua, que per a ells són "costoses". *Pere Felip i Buades és president d'honor i portaveu de l'Associació de Veïns de Santa Catalina* Ω

En Manuel Fullana va obrir ara fa quatre anys una botiga de fotos al Rafal, ara fa mig any n'ha oberta una altra a Son Cladera. Fa reportatges de noces, comunions i festes.

Na Maria Cobo va obrir ara fa dos anys l'herboristeria *Esencias a s'Indiateria*. A més de vendre remeis per a tots els mals, passa consultes de reflexoteràpia podal (estudia les malalties a través del peu), i també del reiki (sanació per energia universal). El seu telèfon, és el 209504.

CRISTALLERIA RIO

- Murals de Mirall • Vidrieres artístiques i emplomats
- Doble acristallament CLIMALIT • Instal·lacions comercials
- Tancaments galeries • Vidre de seguretat STADIP

servei en 24 hores

c/ Cala Pi, 5 • 07009 Palma • Tel. 47 05 81

Praini
TAPISSERIES

NOVA EXPOSICIÓ

c/ Aragó, 216-B (davant Texas)
Tel. i fax 47 17 21
07008 PALMA DE MALLORCA

NECESSITAM PROMOTORS I PROMOTORES DE
L'ESTEL
a Mallorca i a la resta dels Països Catalans
Tel. 26 50 05

L'edat d'or i la decadència dels Països Catalans

En Josep Paieres és el secretari general de la Federació Empresarial Balear de Transports que fa pocs mesos ha traslladat la seva seu social al Viver de Ciutat. Aquesta federació agrupa deu associacions: autocars discrecionals, autocar de línia, minitrens, taxis, rent-a-car, lloguer de cotxes amb conductor, garatgistes, agències de transports, galeristes, etc. Aquesta federació compta amb 3.500 afiliats i 30.000 vehicles, essent els de rent-a-car els més nombrosos.

En Josep Kleber és el president de l'Associació de Persones Majors del Camp Rodó. Una associació ben dinàmica que organitza una excursió cada mes i, durant la setmana, tres dies de bingo i tres dies de ball, a més de xerrades i altres activitats esporàdiques.

És el psicòleg Josep-Maria Bosch, de Barcelona, que viu a l'Hotel Nuredduna de Ciutat. És especialista en epidemiologia i els qui el coneixen diuen que tots els hiverns, des de fa dotze anys, va pels carrers i places de Ciutat amb calçons curts i camisa mànega curta. Té 54 anys i està saníssim.

L'Expansió dels Països Catalans per terres sarraïnes i mediterrànies ve tot seguit de la desfeta de Muret, on Pere el Catòlic (pare del rei En Jaume) morí, i Occitània va perdre la seva independència a mans franceses. Tot just ací la Inquisició fou instituída per l'aliança franco-papal, amb motiu d'extirpar l'heretgia albigea o càtara (d'arrels gnòstiques). Centenars de milers d'occitans foren perseguits, o morts en massa a Montsegur i d'altres llocs, i molts van passar els Pirineus per participar en les conquestes del rei en Jaume. Els Països Catalans, dins la Confederació Catalano-Aragonesa,

papes valencians, però, l'estat espiritual del nostre poble ja devia haver degenerat molt. Així doncs, durant les successives revoltes contra el poder central (Germanies, guerra de Catalunya, de Successió, d'Independència, cantonalisme, carlisme...) sempre invariablement, es va perdre.

Més encara: mentre el català medieval no tenia dialectes, aquests han anat sorgint, multiplicant-se, negant la unitat lingüística amb tota mena de localismes, fòbies i odís confusionaris generalitzats, com en una torre de Babel catalana, autèntica reedició de la Bíblia, fins el punt del retrocés greu al sud del País Valencià, a Catalunya Nord, a les àrees industrials. I de la impopularitat, no cal negar-ho d'alguns intents de normalització sociolingüística. Hi ha estudis que preveuen l'extinció del català en qüestió de no tants anys...

coneixen un curt període d'esplendor i expansió mediterrània que va de Ramon Llull fins els Trastàmara (i val a dir que Llull fou un dels catalans més universals de qualsevol època, filòsof, místic i missioner a terres musulmanes, mai no fou canonitzat per l'Església oficial i, a més, fou per la llengua catalana allò que Martí Luter per a l'alemany, qui la va normalitzar per primera vegada). Durant l'Edat Mitjana, i encara després, els PP. CC. foren una democràcia estamental sols comparable a l'anglesa, i no conegueren la implantació de la Inquisició fins a l'època dels Austries.

Amb els Borja, els depravats

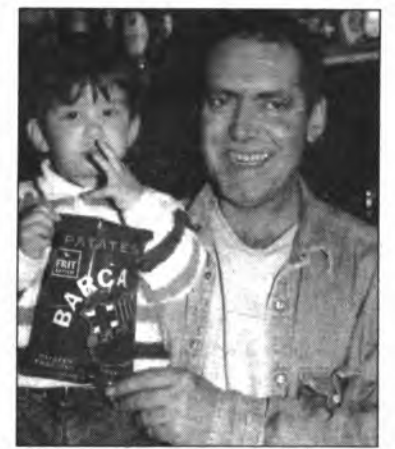
moltes tradicions pre-cristianes (per exemple, la transformació del matriarcat de Mesopotàmia i el Mediterrani en cultes a "mare-deus") i té, en general, una base bíblica molt feble.

El vicari general de Barcelona, després de la caiguda de la ciutat (1715), deia: "Amonestam i exhortam a... la precisa, estreta e indispensable obligació que ens incumbeix a tots, en pena de pecat mortal, i altres estatuïdes per los sagrats cànons de obeir, servir i venerar a nostre rey d'Espanya." Hi veim tant una "tradicció romana" sense base bíblica (allò que és o no pecat no depèn de cap vicari, sinó de la Paraula de Déu com evidència de la unió Església-Estat; els reis no poden mai ser objecte de "veneració", segons la Bíblia). Vegeu Apocalipsi 18-19 i Daniel 10.

Deia Jesús: "Jerusalem, Jerusalem... quantes vegades vaig voler aplegar els teus fills, com la lloca aplega els seus pollets sota les ales, i no heu volgut! Mireu, us està quedant buida la vostra casa!" (Mateu 23:37-38). "I arribà prop de la ciutat; e n

veure-la, plorà per ella" (Lluc 19:40-41).

El gran escriptor alemany Stefan Zweig en la seva obra *Jeremies* posa en boca del profeta: "Quan l'espasa de Josies acabà amb els enemics, la seva boca callava i ell es deixà caure davant l'altar i donà gràcies a Déu... Però vosaltres... amb orgull us vàreu emborrotar fins anar a tombs; voceu mots insolents i escopiu impureses com l'escurçó el seu verí. De veres mereixeu ser castigats." La resposta del poble, és clar, són burles i sarcasme. "Sols creiem allò que veim. Massa ens has mentit." El poeta libanès Khalil Gibran també té mots aguts per descriure el nacionalisme dels benestants: "Les ànimes dels seus habitants s'han petrificat i encara llurs idees són velles i gastades... allò petrificat és sempre altiu i jactancios, i allò gastat i vell duu el nas alçat amb arrogància." "Què és ser bon ciutadà? És reconèixer els drets de l'altri abans d'afirmar els teus propis, tot i ser-ne conscient i conèixer-los bé." **Ajuda Evangèlica dels Països Catalans** Ω

En Bartomeu Mesquida és l'amor des de fa quinze anys del Cafè Nou, al Secar de la Real. Aquest cafè el va obrir la seva padrina ara fa vuitanta-quatre anys.

Na Pepita Garcia de Granada regenta des de fa quinze anys el bar El Pozo, a Establiments.

En Jordi Frontera de Llubí va obrir ara fa quinze anys el bar Sa Potada, a Establiments. Enguany és un bar de l'Atlètic de Madrid, l'any passat era del Corunya, però els darrers cinc anys havia estat del Barça. És una gent que va amb els qui guanyen.

En Pere Romaguera, de nació veneçolana i d'ascendència llucmajorera, ha obert consulta de manescal a Establiments. El trobareu al telèfon 769608.

SABÍEU QUE...

... la millor postura per frenar la mort dels nins d'uè per mort sobtada és fer-los dormir boca amunt?

ΩΩΩ

... els accidents laborals durant l'any 1995 van causar 23 morts a Balears?

ΩΩΩ

... les reclamacions de consum davant Cort han augmentat un 167% durant els dos primers mesos de l'any 1996?

ΩΩΩ

... un 75% d'aquestes denúncies es resolen a favor del consumidor?

ΩΩΩ

...80.000 persones van visitar la recent Fira del fang de Marratxí?

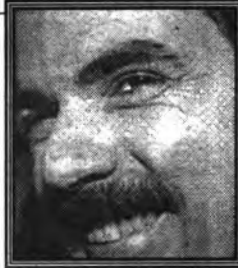
ΩΩΩ

... el claustre de Sant Francesc necessita una inversió de 195 milions per restaurar-lo?

GALERIA DE FANTASMES

José Maria Aznar

JOSEP PALOU

"Las demandas autonómicas que crisan la vida española son inoportunas" (12-2-94). "El tribunal supremo tiene sus criterios y se han de respetar cuando dice que el castellano es la única lengua de conocimiento obligatorio en Cataluña" (18-2-94). "Es necesario el sentido nacional para reconducir el desorden que provocan los nacionalistas" (9-4-94). "Una de las claves de nuestro futuro es asegurar y fortalecer bien la cohesión nacional. Yo creo en España como nación histórica. Yo apuesto por un gran proyecto de futuro para España, que encuentra una de sus claves esenciales en la fortaleza de lo español" (9-5-94). "Lo que queremos es un Estado nacional" (6-6-94). "Cuando Pujol se reúne con González le dice: o me das el 15% del IRPF o no tienes gobierno. Y el dice: toma. A nosotros nos dicen: o se retira el recurso contra la cesión, o no hay acuerdo. Pues no. ¡El recurso no se retira!" (3-7-94). "España es plural, pero no plurinacional" (17-8-94). "Hay que fortalecer el Estado como instrumento básico de garantía del interés nacional. Algunas autonomías deberían superar su constante tendencia al victimismo y a la reivindicación permanente" (25-8-94). "Hay que recuperar la conciencia nacional de España y fortalecer el Estado" (1-9-94). "Me inquieta que ahora se cuestione la identidad de la nación española" (11-9-94). "El acuerdo sobre los Mossos d'Esquadra no tiene validez política. Deseo un modelo policial para España" (20-10-94). "El apoyo de Pujol a González, no es una contribución a la gobernabilidad, sino una vergüenza" (23-2-95). "Tras el paro, nuestra segunda prioridad será la expansión de la cultura española y su lengua, ya que son la fuerza de intervención rápida más importante y contundente que tenemos" (29-7-95). "Ningún gobernante sensato, ni español, ni francés, ni de ningún otro país, puede negociar el derecho la autodeterminación" (27-8-95). Etcétera, etcétera.

Dos dies després de les eleccions, aquest Guerrero del antifaz amb mostatxo ja convidava en Pujol a pactar. I el 21 de març, declarava que el català "es una de las lenguas más perfectas del mundo". O és un calçasses, o és més fals que un duro sevillà. O les dues coses. Riure, riurem. Ω

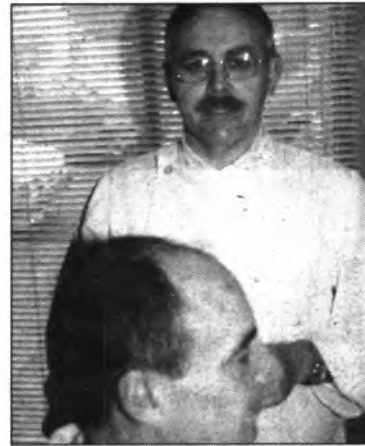
Jaume Sastre Mossegades

Edició d'autor, Palma 1995, 280 pàgs.

"Aquest llibre és un recull d'articles publicats per Jaume Sastre i Font (Sant Joan 1959), entre 1990 i 1992, i constitueix precisament el que s'anuncia en el títol: un grapat de mossegades dirigides a tots els qui han destacat, d'una o altra manera pels seus atacs a la identitat del poble mallorquí. Com diu l'autor, citant Daniel Cardona, "és l'enemic qui ens assenyala la ruta" i, des d'aquesta premissa, Jaume Sastre parla de fets, recollint en el llibre les principals accions d'atac a la cultura catalana de Mallorca dutes a terme per individus o col·lectius, des d'institucions públiques i privades. Tot, amb un llenguatge de trons i llamps que no pot amagar raigs de claror que convé tenir presents". (Revista Llegir, núm. 9, gener 1996, pàg. 23)

El trobareu a les principals llibreries de Mallorca. Demandes fora de Mallorca: contrarremors a l'apt. de Correus núm. 124 (07600) Palma

N'Antoni Aloy de Santa Eugènia regenta des de fa devuit anys una barberia de senyors al Rafal.

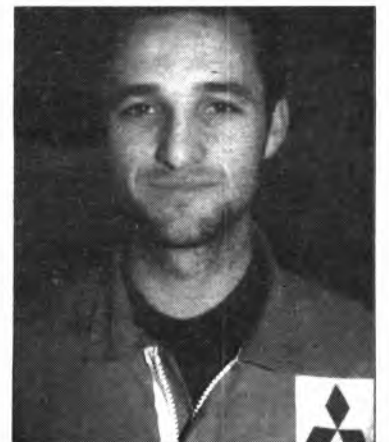
Na Rosa-Maria Arias de Ciutat regenta des de fa dos anys el Forn Mari, del Rafal.

Na Margalida Canyelles i n'Aina Guasp van obrir ara fa un any la botiga de pintures Aragó, a la nova zona comercial del Rafal.

En Jesús Somoza s'ha fet càrrec fa pocs mesos del taller de reparació i neteja de motors i tapisseries de cotxes Autos Rafal.

En Paco Valle del Pont d'Inca regenta des de fa dos anys el Taller Pacopint de xapa i pintura, al Rafal de Ciutat.

Recorda! Quan hakis llegit aquet periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent. El país ho necessita.

**Espanyolista:
Deixa de xuclar
sang catalana
i comença a menjar
els teus cucs podrits**

PRESENTACIÓ
del llibre de
M. López Crespí
Punt final
a càrrec de
DAMIÀ PONS
conseller de Cultura del CIM

15 d'abril 96
a les 20:15 h.

a la **Llibreria Sagitari**
Avda. Joan Miró, 62
El Terreno (Ciutat)

PUGEN

L'Ajuntament de Son Servera, per posar en marxa cursos de reciclatge de català per als seus funcionaris.

ΩΩΩ

El Mallorca pels seus 80 anys.

ΩΩΩ

L'Ajuntament de Calvià per suspendre la Marina de Magalluf, la Ciutat del Golf i d'altres projectes urbanístics menors.

ΩΩΩ

L'Ajuntament de Manacor per aprovar la retolació obligatòria dels comerços i botigues en llengua catalana.

ΩΩΩ

ARCA, per exigir que s'aturi la degradació urbanística del poblet de Randa.

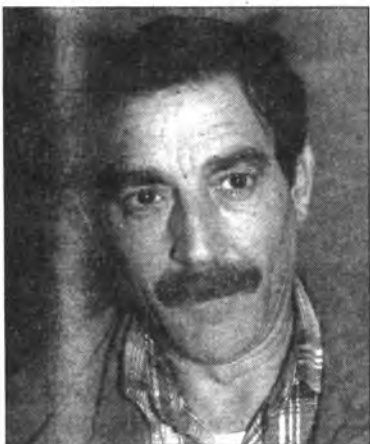
Valencians de nació catalana (II)

En Manuel Enri de Sevilla fa dos anys que renta cotxes a mà al seu local del Rafal. Telèfon 470238.

En Guillem Cladera de Pollença fa tretze anys que es dedica a la climatització de cases i locals. Abans tenia la botiga al Polígon, ara fa cinc anys que la té al Rafal de Ciutat.

En Francesc Pardo d'Hellín regenta des de fa dotze anys el taller Pardo de xapa i pintura, al Rafal de Ciutat.

Na Francisca Isern de Consell fa vint-i-cinc anys que regenta el bar Can Ramon, al Rafal de Ciutat.

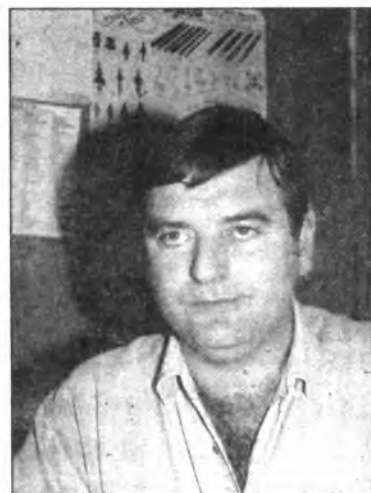
La fundació del regne de València, immediata a la conquesta, atorgava a aquest tros de Catalunya unes institucions i un ordenament jurídic-administratiu propis, però ensems a la manera catalana. I aquest fet històric no sols no invalida sinó que confirma el caràcter de la nostra nacionalitat: el regne era una superestructura política que vingué a impedir que les terres valencianes esdevingueren quelcom així com "l'Andalusia d'Aragó", tot barrant el pas a les pretensions feudalistes dels senyors de la guerra aragonesos. A principis del segle XIV, doncs, la major part dels valencians eren catalans d'origen i de llengua. De nació catalana. I tornem a insistir, malgrat la redundància, que allò veraderament important no és que fossin majoria, sinó que, a més a més, tenien el poder polític, econòmic i cultural. Com molt encertadament ha apuntat Agustín Rubio Vela: "Els valencians d'aquell temps, jurídicament habitants d'un regne, sentimentalment es proclamen catalans..." (A. Rubio, dins *Història del País Valen-*

cià, Ed. 62). No són gens d'estranyar, doncs, testimonis de primera mà com el de Ramon Muntaner quan diu dels habitants del sud del regne de València que "són autèntics catalans i que parlen el català més bonic del món", o com molts testaments de l'època en els quals els finats destinen almoines per a rescatar captius "catalans naturals de la ciutat de València", o com la *Crònica* del rei Alfons X de Castella on hom pot llegir com, inclús en l'Alacant efímerament ocupat pels castellans, "vinieron-y e poblaron muchos catalanes de los que eran venidos a poblar el reino de València", o tants i tants testimonis de la catalanitat dels valencians com ens han arribat fins a avui.

El segle XV veié l'esplendor màxim de la ciutat de València que, en part com a conseqüència de la guerra civil que assolava el principat, esdevingué la capital dels regnes de la corona catalano-aragonesa i ensems l'epicentre de la cultura catalana: Ausiàs March, "lleixant de banda l'estil dels trobadors", inaugura la poesia catalana; Jaume Roig escriu el bell *Llibre de les dones*, són també els

anys de *Tirant lo Blanch* de Joanot Martorell ("el mejor libro del mundo" segons Cervantes) i d'un altre gran poeta com fou Roís de Corella. Tots ells ben valencians. I són anys de prosperitat econòmica que fan possibles, a València, edificis com la Llotja o les Torres dels Serrans, màxims exponents del gòtic català. Es completa l'ordenament jurídic de la federació catalana amb la publicació dels *Furs e ordinacions del Regne de València* i s'edita la *Bíblia valenciana* de fra Bonifaci Ferrer. A tall d'anècdota: l'any 1416 una intervenció parlamentària en castellà davant les Corts valencianes per part del rei Alfons el Magnànim provocava la protesta irada i generalitzada dels principals municipis del regne (A. Furió, *op. cit.*). Fixeu-vos que el detall és fort: els principals municipis del regne de València fan gran escàndol perquè el rei s'ha atrevit a parlar en castellà davant les Corts valencianes. I encara hi ha qui té la barra de dir que som bilingües; ens han imposat una llengua forastera, que no és ben bé el mateix. El segle culminava amb la creació de la Universitat de València l'any 1499.

Vingueren després temps de decadència i de progressiva castellanització cultural i espanyolització política. El procés pel qual la "dues vegades lleial" ciutat de València va esdevenir la "tercera capital d'Espanya" i epicentre del "*Levante feliz*", el podeu resseguir llegint la història, car tot està en els llibres. Nosaltres, ara i ací, només hem volgut donar-vos una petita pauta perquè pugueu entendre el com i el perquè un natiu de la ciutat de València pot sentir-se i proclamar-se, encara avui, català de ple dret. (continuarà) Ignasi F. Marçet, València Ω

Antoni Gay d'Argentina fa deu anys que regenta la fusteria metàl·lica Lama, al Viver de Ciutat. Fabrica portes, persianes, etc.

És l'única florista de s'Indioteria. El seu nom és Margalida Pisà.

Na Margalida Martorell és la perruquera de la part antiga de Son Cladera, just devora Son Fuster.

Na Maria-Araceli Busquets és la madona del Videoclub de s'Indioteria.

FORAST ERADES

Luis María Ansón: La "normalización" lingüística, esa tropelía totalitaria, invade Navarra, que ni ha sido, es ni será parte del País Vasco. Lo que habría que normalizar cuanto antes es el muy anómalo Gobierno navarro.

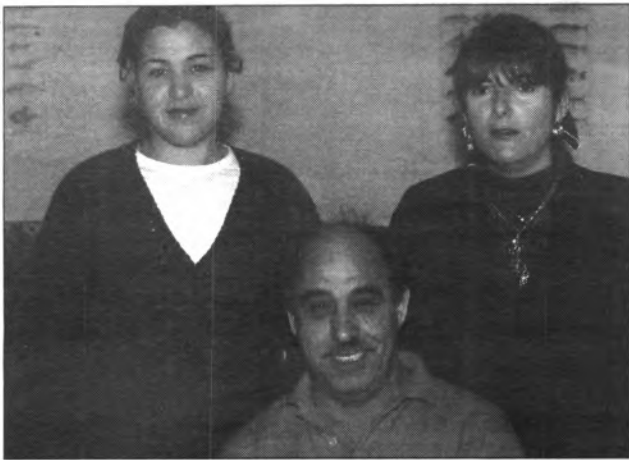
L. M. ANSÓN

ΩΩΩ

José Albanico Gódooy, xarnego (carta a *El país*): El día 15 de febrero de 1996, en el apartado *Notas* se podía leer lo siguiente: "Todos los alumnos de primaria, bachillerato, COU o FP matriculados en centros de Sant Feliu de Llobregat pueden presentarse al 11º concurso literario Sant Jordi que convoca el Ayuntamiento de dicha población. Las obras, cuentos o poesías serán de tema libre y estarán escritos en lengua catalana". Si esta es la normalización lingüística que se aplica en Cataluña, estoy seguro que no tardará mucho en surgir ese problema de convivencia que por fortuna todavía no existe. Para fomentar el catalán no se les ocurre otra cosa que dejar de lado el castellano. Estupendo. Ya no se trata sólo de la Generalitat. Ahora es cosa de un ayuntamiento de IC progresista. El ayuntamiento discrimina una de las dos lenguas oficiales de Cataluña con el dinero de los castellanohablantes: ¡precioso! (y anticonstitucional).

ΩΩΩ

Luis María Ansón: El Tribunal Superior de Galicia ha golpeado jurídicamente al presidente de la Junta, Manuel Fraga, al declarar nulos tres apartados del Decreto de Normalización Lingüística. La sentencia considera que "el castellano queda postergado y en patente desigualdad" frente al gallego. No es fácil entender cómo una persona con tan amplios saberes jurídicos e históricos y con un tan demostrado sentido del Estado y de la unidad de España como Fraga ha podido sucumbir al aldeanismo político.

Són els amos del bar-restaurant Can Lloro, al Viver de Ciutat. Les paelles, l'arròs brut i les tapes són l'especialitat de la casa. Despatxen menús a 700 pessetes.

El matrimoni Higuero-Novel és el nou propietari de la Cafeteria Chapi, a la plaça de l'Església del Viver de Ciutat. És cafeteria i pastisseria i la gent hi entra tant a comprar pa i pastissos com a beure cafès i copes.

COMPRAU PRODUCTES DE MALLORCA

És un suggeriment de L'ESTEL de Mallorca

EL PETIT COMERÇ DÓNA VIDA I SEGURETAT A LA BARRIADA

Quatre motius per anar a comprar a la petita i mitjana empresa de la barriada:

1. Els beneficis de la petita i mitjana empresa mallorquina es reinverteixen a Mallorca, la qual cosa provoca que els doblers corrin de mà en mà i arribin a molta més gent.
2. El petit comerç la majoria de les vegades són empreses de tipus familiar que creen llocs de feina estables.
3. La petita i mitjana empresa ofereix un tracte humà i un servei post-venda que mai no podrà oferir la massificació i la despersonalització de les grans superfícies.
4. Un carrer ple de comerços és una garantia contra la degradació i un fre a la inseguretat ciutadana.

**Mallorquins! Mallorquines!
No deixeu de comprar als comerços de la barriada o del vostre poble!**

És un suggeriment de L'ESTEL de Mallorca

Carrer de Manacor, 121-C
Tel. 27 85 18
07007 Palma de Mallorca

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)
Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

BAR - RESTAURANT
ESPECIALITAT EN

Andreu

Arròs brut • Paella • Cordon blue • Bistec al pebre • Sípia
Conill a l'allet • Escalopa • Llenguado Meunier • Carns i Peixos
c/ Grua, 6 • La Ribera • Can Pastilla • Tel. 26 10 73
Sortida 10 autopista (dimarts tançat)

LA BITACORA

DORADA
Restaurant

peixos i mariscs frescs

OBERT CADA DIA

Trafalgar, 23 • Tel. 26 34 10
Ciutat Jardí (Coll d'en Rabassa) • 07007 Palma

Restaurant
BINICOMPRAT

Banquets de negocis, noces i comunions
Carretera de Manacor, km 21'70 • Tel. 12 54 11

Automòbils
PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de na Tesa

L'ESTEL de Mallorca
EL MILLOR SUPORT PUBLICITARI
DE LA VOSTRA EMPRESA A MALLORCA

Dimarts
tancat

Cta. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

Menjars mallorquins
Carns i mariscs a la planxa

C/ Cardenal Rossell, 92 • Coll d'en Rabassa • Tel. 491471

BAR CENTRAL

Menjars • Tapes variades • Entrepans
Som especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/ Cardenal Rossell, 80 •
Tel. 26 10 39 • Coll d'en Rabassa

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

PERRUQUERIA

Marbel

ESTILISTES

c/ L'Heura, 20 • Tel. 47 63 99
PALMA DE MALLORCA

RESTAURANTE
Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

BAR RESTAURANT
ALL I PEBRE

Menjar típic valencià

Direcció: Begoña Asunción

c/ Canonge Tarongí, 8 • Tel. 26 51 48 • 07007 Coll d'en Rabassa

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Venc casa de dues plantes a carrer cèntric de Sant Joan. Tres dormitoris amb possibilitat de cinc i cuina amb xemeneia. 4.900.000 ptes. Tel. 298720.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. Tel. 295820.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel. 261255.

Gran oportunitat! Venc pensió completament renovada a la Ciutat de Mallorca. 864017.

Traspàs botiga de queviures en ple rendiment. Lloguer, 25.000 ptes.; traspàs, 1.200.000 ptes. Molt ben situada. Tel. 296817, vespres.

S'Arenal, venc pis, 3 hab., bany, cuina, dues terrasses. A la zona de la plaça de les Verdures. Tel. 263674.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR ELÈCTRICA NYEGOS

Jaume Balmes, 45 • Telèfon 29 56 18 07004 Ciutat de Mallorca

Bonic terreny a Llucmajor (camí d'Alicantí). Cantó 11 metres, caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat de llum i telèfon. Tel. 450994. Preu per convenir.

Avinguda Argentina. Llog pis de 5 habitacions, moblat, xemeneia, electrodomèstics, telèfon, dos banys. 75.000 pessetes mensuals comunitàt inclosa. Tel. 792490.

Magalluf, venc 16 locals comercials. Planta baixa i pis 70 m². més terrasses entre 50 i 145 m². Tel. 726306.

Benestar Costa d'en Blanes, 22 cases primera fase, 15 cases amb piscina, jardins comunitaris. Entrega en 18 mesos. Tel. 726306.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

Venc cavallet (ponny) de sis mesos per 75.000 pessetes. Telefonau al 427754. S'Hostalot.

VENDES

Venc patins quasi nous POWE F-X 4. Rodaments AVEC-1. Rodes per estrenar. Tel. 200810.

Vull comprar iot de 14 metres d'eslora amb tres cabines, coberta espaiosa, dos motors Diesel i dos llocs de control. Tel. 120197.

Venc motor Mercuri, foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tel. 753033 i 755460.

Venc contestador automàtic marca Sanyo. Tel. 264259.

Venc telèfon «Forma» negre, nou de trinca. 5.000 pessetes. Tel. 835131 (Bel).

Es venen 2.500 pel·lícules de vídeo noves amb estoig i precintades. Preu 200 pessetes unitat. Tel. 410 668.

PERSONALS

Home de 35 anys, 180 m, 64 kg, dos fills. Llicenciat en història de l'art. Vull conèixer al·lota per a fins formals. Bru. Carrer Llorenç Cerdà, 2, esc. B, 6-1, 07012 Ciutat de Mallorca.

Guarda de seguretat fadri de 36 anys, fort i amable. Vull amistat sincera amb senyoreta intel·ligent de 20 a 40 anys. 717354.

Casat de 36 anys cerca dona per a compartir deliciosos moments. Convit a sopar dins un iot a alta mar. Trucau preferiblement els vespres, fins devers les dotze. Pregunteu discretament per Toni. Tel. 299903.

Ets una al·lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

Fadrina de 54 anys amb aparença de 40, alta i sense problemes econòmics. Desig formalitzar parella amb senyor agradable, culte i amorós. Crida'm al 719534.

Som el centre matrimonial i d'amistat que ajunta més parelles cada dia. No segueixis amb més problemes de soledat. Telefona al 717354.

Secretària d'alt càrrec, vida resolta, 32 anys, molt simpàtica, amorosa, garrida, ben feta... vull conèixer senyor formal i culte de 35 a 50 anys. 719534.

Si tens entre 18 i 40 anys, ets garrida i amb problemes econòmics, jo te puc ajudar. Som un empresari casat insatisfet. 717354.

Al·lota de trenta anys desitja amistat amb joves que tinguin sensibilitat per la cultura i l'art. Apartat de correus 1107-07080 Ciutat de Mallorca.

Mallorquí de 39 anys, estudis superiors, vull conèixer al·lota de similars circumstàncies. Escriure a l'apartat 211 (07080) Ciutat.

Voldria correspondència amb dones de 45 a 50 anys. Jo en tenc 50. Francisco España. Alfonso el Sabio, 2A-2-1.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix per a feina estable, vigilant de seguretat amb experiència. Truqueu al 209745. Gràcies.

Canviem el model de la seva roba, feim adobs i reformes de tota classe. Adobs en 24 hores. Carrer Bisbe Cabanelles, 30 (a 100 metres de la plaça Pere Garau de Ciutat) Tel. 278453.

Home jove cerca feina d'ajudant a malalts o minusvàlids que estiguin a ca seva. 297067.

S'ofereix pintor empapador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Home jove cerca feina de conrador o de vigilant de finca rústica prop de Ciutat. 297067.

Reparacions de Tv, vídeos, àudio, antenes Tv. Tel. 753580.

Bugaderia Lliterma. Auto-servei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Cra. de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·larí.

Modista. Tallar i emprovar. Faig tota casta d'arranjaments: cremalleres, baixos, etc. Tel. 292920. Maria dels Àngels.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. son Ferriol.

Motos Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

Estudiant universitària d'informàtica fa classes de repàs d'EGB, BUP i COU a la zona d'Inca. Tel. 503063.

Cerc feina per fer a ca meua. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Persona cerca feina per fer a casa. Mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 297067.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

BORSA DEL MOTOR

Tallers Les Cadenes. Mecànica xapa i pintura de l'automòbil. Carrer del Marès, 3-A. Telèfon 265551. Ses Cadenes de s'Arenal.

Venc motocicleta marca NSR 80. Molts pocs quilòmetres, quasi nova. Tel. 511223.

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623-L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

Venc YAMAHA 400 PM Z. Peces noves. Assegurada. Amb casc. 150.000 pessetes. Joan. 835131.

ENSENYANCES

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explotació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

Si voleu col·laborar en campanyes per la llibertat de presos de consciència i denúncia d'injustícies arreu del món tot enviant cartes a governs i ambaixades, podeu posar-vos en contacte amb ACAT, carrer Angli, 55, 08017 Barcelona. ACAT és una organització mundial arrelada a Catalunya, reconeguda com a secció ecumènica d'Amnesty Internacional. Edita tots els seus butlletins en català.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

Existeix la màfia mallorquina? Maneres de descobrir-la

a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Vols aprendre a conduir sense esforç? Vine amb nosaltres! T'ho passaràs molt bé. Auto Escola Chela. Carrer 31 de Desembre, 48. Tel. 759438. Ciutat.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 ptes /hora. Tel. 243742.

Cursos d'expressió corporal. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. Per 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

«Amics de Joan Ballester i Canals» ofereix de franc material imprès i cassettes de propaganda nacionalista. Podeu escriure a l'Apartat 5.069 de Barcelona-08080; o telefonar al 93 2194746.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Mestre s'ofereix per fer classes de repàs. Demanau per Bartomeu al telèfon 467931.

Front d'independentistes catalans, que creuen que treballar per Catalunya està per sobre de tendències i partidismes, ofereix butlletins de propaganda nacionalista. Escriviu a l'Apartat de Correus 5.531 - 08080 Barcelona.

Si estau interessats per la literatura en català, podeu subscriure-vos de franc a la revista LA FOREST D'ARANA, plaça Mossèn Sorell, 6-14, València 46003. Cal fer-hi esment dels vostres nom i cognom, adreça, codi postal i població. També hi podeu subscriure gratis amics i companys, i fer-hi arribar els vostres suggeriments.

Llicenciat fa classes de català a tots els nivells, per a una persona o a un grup petit. Preparació per exàmens de la junta avaluadora. També repàs d'assignatures. Tel. 720567.

Cerc gent per fer grup de cançó tradicional. Aport projecte, guitarra, percussions i repertori de cançons fetes meves i d'altres tradicionals. I deman gent que toqui instruments de corda i vent, nacionalistes i amb gust per la cançó nostra. Tel. 720567. Ignasi.

La màfia ha estat sempre i en tot lloc el camí més curt i segur perquè elements de classes socials inferiors arribin a un nivell més alt de benestar econòmic i a una participació completa en la direcció dels assumptes polítics. Això explica en certa manera el silenci que mantenen tant les classes socials populars com els alts dirigents de la societat entorn de certes maneres d'obrar i en unes accions que moltes vegades poden ésser considerades il·legals. La màfia es basa en una curiosa inversió psicològica-jurídica per la qual el delictes es considera un assumpte privat i no com un element de la vida social.

Els grups mafiosos dels nostres dies, considerats sota l'aspecte de l'estructura política congenial, afavoreixen, alimenten i sostenen una classe política i administrativa corrupta i sensible al suborn. En les zones agrícoles, el mafiós viu econòmicament de manera còmoda i en moltes ocasions és ben ric, pel fet d'haver-se introduït com a accionista en petites activitats comercials i industrials de base agrícola on pot influir sobre la imposició del preu de les matèries primeres.

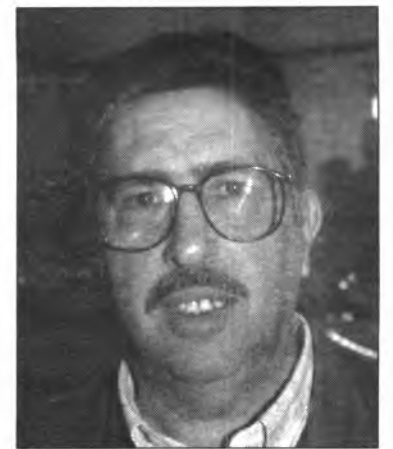
Els mafiosos vertaders són pocs. Però són molts aquells que, de manera conscient o no, accepten la seva autoritat i segueixen les seves ordres. Amb tot això no es tracta de definir la màfia com un fenomen ocasional, amb actuacions concretes i perfectament identificables, la qual cosa faria més fàcil la tasca que avui he emprès, que és la d'intentar descobrir l'existència de la màfia mallorquina.

La novíssima màfia es troba per tot arreu, i no just a Marsella, Palerm, Milà, Chicago o Nova York. Un grup mafiós important pot actuar perfectament, per exemple, a Porreres. Els vincles es consoliden llavors pel fet que els caps mafiosos, els que dominen els fils de l'activitat, disposen de grans quantitats de doblers que s'empenen en especulacions de terrenys, compra-venda de certs negocis i altres activitats en els quals la màfia opera tradicionalment: contraban, tràfic de droga, etc, etc.

La corrupció política s'ha considerat útil per els mafiosos ja que ofereix protecció contra la competència agressiva, agilitza la concertació de contractes amb el governs i allibera de codis i reglamentacions polítiques.

Mafiosos notoris han arribat moltes vegades a batlles que mantenen durant molts de temps el seu càrrec. La nova màfia segueix l'estratègia de jugar al contraatac, enfront d'una forta pressió social contrària. Actua en els camps bancari, financer, empresarial i polític. Fins i tot introdueix homes en l'estructura repressiva de l'estat o dins els serveis secrets. Es tracta de la substitució del seguiment estricte de les ordres del "capo" o "boss", per pactes secrets entre ells, d'acord amb la potència de l'enemic.

Tenint en compte allò que he exposat, i que aquestes maneres d'obrar es donen sovint a Mallorca, podem dir amb claredat que la màfia mallorquina existeix i que hi ha vincles concrets entre els mafiosos illencs. **Pere Gri Ω**

En Miquel Salom de la Creu Vermella regenta des de fa trenta-dos anys una perruqueria de senyors al Viver.

N'Encarna Pérez de Granada és la madona del forn de Crist Rei, al Viver. Empren el mateix forn de llenya de sempre, en aquest forn que es va obrir ara fa una seixantena d'anys.

Na Caterina Llamas és la madona de l'autoescola Viver. Aquesta escola duu quinze anys de rodatge.

N'Antonia Llopart és la madona del bar Viver des de fa vint anys.

En Miquel Coll regenta des de fa tres anys la pastisseria Ca Na Rigo, al Viver de Ciutat.

Na Magdalena Salvà de Cortines Maimé és llubineria i ha obert una nova botiga al carrer d'Aragó 216, just davant Bricohogar, la CAEB, la Federació de Transports i la Federació Hotelera.

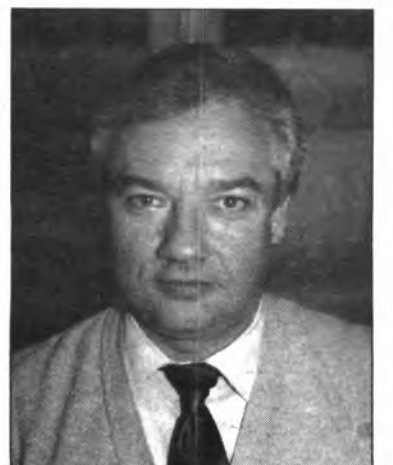
En Josep M. Caro de Sevilla fa un any que té la seva barberia al Viver. Abans la tenia a Son Gotleu.

En Joan-Josep Lozano (Esponeiros) fa poques setmanes que s'ha fet càrrec del bar Zodiac, al Viver de Ciutat. A més de begudes, despatxa tapes i paelles per encàrrec.

N'Escarlata Consuegra és la madona jove del bar Gway, al Viver de Ciutat just davant la CAEB. És un bar del Barça i dels empresaris que visiten el seu sindicat.

En Joan Quetgles de Binissalem és l'amo d'una botiga on ven cortines, llençols i tovalloles als particulars i a l'hostaleria. Aquesta botiga és al Viver i duu tres anys oberta.

FORAST ERADES

Lorenzo López Sancho (ABC): El honorable Pujol, estos días agitado por todos sus innumerables "tics" que graciosísimamente imita un excelente actor, Ramón Fontseré, como Excels, contrafigura del político catalán en el "Ubú, presidente", de "Els Joglars", tiene que decidir entre su artificioso medievalismo catalanista y la modernidad que Aznar le solicita.

ΩΩΩ

Rafael Barril (carta a ABC): Señor director: Estoy en total desacuerdo con la idea de que el PP busque el apoyo de nacionalistas: es muchísimo mejor buscar los apoyos de quienes no son independentistas, sean socialistas o comunistas. Prefiero una España roja que rota. En todo caso, si España ha de romperse, prefiero que sea entre internacionalistas y separatistas, sin colaboración del PP, porque entonces se habrá perdido toda esperanza.

ΩΩΩ

Federico Jiménez Losantos: Si hay un liberal de verdad, en Cataluña, ese es Vidal Quadras, no Pujol, que es un político mesiánico que prohíbe la libertad de enseñanza, que proscriba el idioma común de los españoles, que riega con subsidios un caudal de votos no inferior al del PSOE, que a través de Javier de la Rosa ha hecho toda clase de nego-

F. J. LOSANTOS

cios turbios, que ha convertido el catalanismo de Cambó en un forofismo de hinchas de fútbol, que es sectario hasta la médula, excluyente hasta la náusea y xenófobo hasta decir basta, como lo prueban los miles y miles de ciudadanos que han tenido que abandonar a la fuerza Cataluña para no disfrutar del "centrismo" y la "moderación de Pujol ¿ahora es centrista la limpieza lingüística?

La literatura mallorquina i la lluita de classes (II)

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL

Passen una seixantena d'anys abans del segon capítol: la Revolta d'en Bellviure. És del dos d'agost de 1391. Una nova insurrecció es posa en marxa. És la dels pagesos explotats pels vilatans. El cabdill dels revoltosos ha de nom Lluís Bellviure, llinatge que irònicament difereix de la realitat. Els camperols, indignats per la misèria a què estaven sotmesos i a les mesures, arbitràries, de les autoritats del burg, varen perdre la paciència. No hi havia "bellviures" sinó morts de fam. I s'acomplia plenament aquella cançó popular:

Ja ho dirà el qui serà viu
lo que patien els pobres;
ell vivien de garroves
per poder arribar a l'estiu. (1)

I aleshores, els ciutadans, amenaçats pels pagesos, carregaren les culpes de tot el que passava als jueus, acusant-los injustament de totes les desgràcies dels pagesos. "Els, els jueus -deien els burgesos- amunteguen les riqueses del poble i paralitzen la marxa econòmica del país." El resultat d'aquestes falses acusacions fou l'atac a la ciutat i la destrucció del call per una host que arribà pel camí d'Inca. Tres-cents jueus i tres cristians en foren les víctimes.

Llavors passaren uns dies de relativa calma, en espera d'una solució als conflictes socials, i com que aquesta no arribava, cap al final de mes, el 27 d'agost, els pagesos armats tornen cap a la capital, aquesta vegada no contra els jueus, sinó contra els funcionaris i la burgesia... Així, pels carrers de Ciutat esclata una lluita cega cruel entre els ciutadans i els pagesos, on les violacions, els morts i els ferits estan en relació directa amb els motius més materials de la disputa: els pagesos lluiten per fam i els ciutadans per defensar les seves llars de la rapinya. Finalment els pagesos se'n tornaran a fora vila carregats amb tots els queviures de Ciutat.

Les coses, amb tot i amb això, no s'arreglaven. Succeïa el que el president del Consell de Ministres de la Monarquia, Antoni Maura, deia en un discurs contra el caciquisme: "... en el seno de la sociedad se habían trastornado y perturbado la relaciones entre ricos y pobres, propietarios y cultivadores, mercaderes y consumidores, autoridades y súbditos, sacerdotes y fieles, toda la íntima trama social en crisis."

I demanaven justícia els camperols, i en lloc de justícia varen tenir llenya a rompre. Aquella Mallorca del segle XIV estava condemnada al silenci i a la misèria.

"Nosaltres... -devien dir els pagesos- mantenim els senyors de Ciutat. Ells es mengen les nostres anyades. I ens carreguen d'imposts i tributs."

La falta de cultura no podia esser substituïda per la violència dels fets. A la llarga, la classe burgesa tornava a arrelar en el poder, al costat dels barons, els cavallers i els rics-hòmens. Què podia fer una gent que no tenia més contacte amb la cultura que aquelles manifestacions teatrals nadalenques dels pastorells o dels reis, on les classes socials, utòpicament, s'agermanaven a damunt l'escena i es tractaven de tu a tu? (continuarà) Ω

(1) Rafel Ginard, *El cançoner popular de Mallorca*

El colonialisme visible te mutila sense dissimular: te prohibeix dir, te prohibeix fer, te prohibeix esser. El colonialisme invisible, en canvi, te convenç del fet que la servitud és el teu destí i la impotència la teva naturalesa; te convenç que no se pot dir, no se pot fer, no se pot esser.

PARLEM LA LENGUA DE LA NOSTRA TERRA...

ENQUESTA

Què opinau de les proves nuclears al Pacífic? Hem de fer boicot als productes francesos?

Josep Planells (es Rafal). Mal fet. No hem de comprar res als francesos.

Joan Serra (sa Pobla). Molt mal fet. Els hem de tocar sa butxaca. Boicot al francès.

Francesc Lliteres (Sant Jordi) Mal fet. No hem de comprar res als francesos. Els hem de tocar la butxaca.

Apol·lònia Riera (Porres). Això és un desastre. Boicot al francès.

Antònia Moreno (Viver). Molt malament. Som majoristes de mobiliari de perruqueria i de productes de perruqueria i estètica i no comercialitzam res que sia francès. Tots els nostres productes són catalans i italians.

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

NO MÉS PROVES NUCLEARS

BOICOT

ALS PRODUCTES FRANCESOS

Davant una agressió d'aquesta mena que afecta tots els habitants del planeta, no hi ha cap més alternativa que una resposta radical. És per això que et proposam donar suport al BOICOT als productes, establiments i interessos francesos. En la teva mà hi ha la possibilitat d'estrènyer el govern francès on més li farà mal; la seva butxaca. Aquesta acció ens pot ajudar, mentre l'haguem de mantenir, a potenciar el consum de productes nacionals. Ací et presentam una relació dels interessos francesos més habituals:

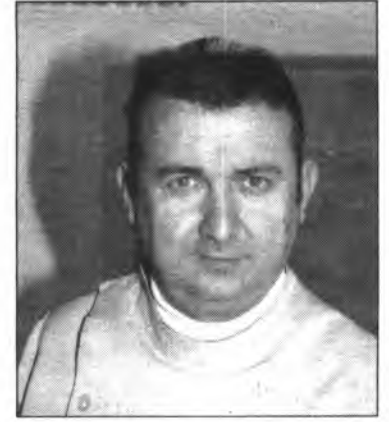
Distribució. Continente, Pryca, Alcampo, Intermerca, Intermarché, Leroy Merlin, L'clerq, Dia, Carrefour. *Automoció.* Renault, Citroën, Peugeot-Talbot, Mobylette, Total, Fina, Elf, Michelin, Valeo. *Llet i derivats.* Llet Parmalat, Llet Reny Picot, Llet President, Llet Vilcontal, Llet Bridel, Yoplait, Danone, Dan'up, Babydel, Delifru, Gelats Miko. *Formatges.* La vaca que rie, Caprice des Dieux, Chamois d'Or, Presid'or, Petit Suisse, Camembert, Gruyere, Roquefort, Rondele, Souette, Brie, Plaisir de France, Poite de Brie, Syrtor. *Alimentació.* Achicoria Leroux, Chaumes, Productes Lu, Productes Gerblé. *Galetes.* Declaré, Graffiti, Sant Michel, Fígues Casagrain, Saint Albrey. *Xocolata.* Lind, Poulain, Gigante Verde, Bonduelle. *Begudes.* Rene Barbier, Moet, Armagnac, Bardinnet, Benedictin, Conyac Martell, Cointreau, Courvoisier, Grand Marnier. *Aigües Evian, Aigües de Viladrau, Aigües de Vichy, Aigües Perrier, Aigües Fontdor, Hennessy, Kronenbourg, Marie Brizard, Napoleon, Orangina, Patxaran Olatz, Patxaran Zoco, Pernot, Remy Martin, Ricard, Rom Negrita, Savinsa, vins i caves francesos.* *Adrogueria i Perfumeria.* L'Oreal, Garnier, Eugène, Dodot, Cacharel, Valentine, Chanel, Briseis, Fler a Fler, Guy Laroche, Hermes, Jacop Delafont, Rochas, Royal Ambré, Poison. *Cristalleria.* Alcolor, Arcopal, Cristel, Crystal d'Arques, Cuisinox, Duralex, Rondo, Pyrex. *Altres interessos.* AEG, Air France, BNP, BIC, Cartier, Credit Lyonnais, Damart, Fichet, Gan Assurances, General Biscuits, Bicicletes Gitane, Gitanes Tabacs, Gaulois Tabacs, Golf Poalto, Havas, Yves Rocher, Label Rouge, Legran, Lyonnaise España, Mare Nostrum. *Material Elèctric.* Mavic, Metal Mazda, Moulinex, Paribas, La Paternal, Pechiney, La Previsión Hispalense, Pronda, la Reduelle, Rhone-Polenc, S.A. de Fibras Artificiales, Sacilor, Soc.Espa. del Oxígeno, Société Generale de Banque, Sonocolor TV, Tefal, Tubo Fabrega, Usinor, UAP Assurances, Vinidor.

Són n'Àngela Pons amb el seu braç dret, na Caterina Salom. N'Àngela regenta des de fa cinc anys la merceria Angellita, a s'Indioteria. Sa mare va obrir aquest establiment ara fa vint-i-tres anys.

Na Cati i n'Amador obren ara fa dos anys una carnisseria ben maca a Son Cladera.

En Tomeu Montblanc de Son Ferriol va obrir ara fa devuit anys una perruqueria de senyors a s'Indioteria.

Quan en Miquel López Crespi, un migdia que venia de Correus, tot panteixant, carregat amb una gran capsa de cartó plena de llibres —el seu darrer llibre de contes que l'editorial Llibres del Segle li acabava d'enviar— es va aturar a veure'm i me'n va donar un. De tot d'una, quan vaig veure'n el títol, *Vida d'artista*, vaig pensar en la possibilitat que en Miquel hagués afliixat, durant una temporada, la seva caparrudesa d'anar recordant-nos, llibre rere llibre, la història dissortada d'aquest petit país, la dels seus habitants, que viuen en una constant i evolutiva esquizofrènia quant a identitat, renegant del seu tarannà que ell ha viscut tan a fons, del tot implicat.

En el seu llibre de memòries, el polèmic *Antifranquisme a Mallorca 1950-1970*, ens conta que va començar a escriure a la revista del col·legi La Salle, i que de ben jovenet ja fou corresponsal clandestí de Radio Espanya Independent. Com si l'esperit de revolta i de justícia, el seu tremp ferm i resolt que l'ha mantingut, sense fer-se concessions, sobre la línia difícil d'una coherència ben assimilada, a cops de ploma i de lleialtats, hagués nascut amb ell i formàs part de la seva ànima.

Tornem emperò a *Vida d'artista*. Ja que si la meua imaginació es va desbocar, euga aspriva, cap a romanços plaents, èxits fàcils, i amors tintats de color de rosa, només d'obrir-lo, el llibre, ja em vaig adonar que m'equivocava de cap a peus, i que per a en Miquel López Crespi dir *vida d'artista*, és com per un altre dir: vida de ca. Mala vida. Puta vida.

Per tant em vaig endinsar per la geografia del llibre, amb el mateix sentiment, encuriós, xafarder, i alhora temorenc i compassiu en que una nit sense cap esclatxa de lluna em passejaria per un carrer desconegut, cada conte una finestra oberta a la dissort, insatisfacció, mancances. Soledats i penúries esfereïdores de tan quotidianes.

I, amb aquest estat d'ànim, les passes de falsat, vaig guaitar dins ca l'artista pintor, un home ple de quimeres, d'idees revolucionàries, que espesses vegades es reunia amb amics, artistes com ell, i plegats lluitaven per a acostar l'art al carrer. Però vaig haver de passar el mal tràngol de contemplar la seva dona durant un dels seus habituals atacs d'histerisme, ja que era senzillament

Miquel López Crespi, la prosa concupiscent

la clàssica doneta de moral rectíssima, que es casa tot creient que l'home és un avenc de satisfaccions i luxe i llavors, en adonar-se que les seves perspectives referents al matrimoni eren equivocades, veient, experimentant, que l'home també pot ésser dèbil, vulnerable i quimèric, del tot desesperada i insatisfeta, no feia més que escridassar-lo. Es queixava que, amb les seves idees, mai del món no podria, com fan les seves amigues casades amb buròcrates, anar ben mudada i canviar de cotxe cada un parell d'anys. I vaig haver d'escoltar, amb els pèls de punta, quan li tirava a la cara que era un fotut pintor de quadres, i ho feia amb un to de veu que l'implicava, com si el pobre home tengués una malaltia que la pogués contagiar. Pigota o ràbia.

Encara trasbalsada per aquesta primera incursió a casa d'altri, vaig mirar darrere les vidrieres del dormitori d'un matrimoni vell en el moment just que ell, fredolenc, desrevelt, hi entrava a veure l'esposa i li oferia un ramell tot esperant, desitjant, reconciliar-se amb tota una miserable vida de convivència, plena de gestos malentesos i terrors compartits.

Emperò quan vaig guaitar dins el pròxim conte, i vaig veure el protagonista, un escriptor amb l'expressió del tot eixuta assegut davant l'ordinador que *parpellajava en blau*, vaig pensar que possiblement tendria el privilegi de ser testimoni del naixement d'una idea revolucionària, d'una frase colpidora, una espurna de creació que s'esbandís i il·luminàs tota una estança per a donar lloc a la fantasia més exaltada quan la realitat va ésser ben diferent, ja que em vaig haver d'empassar tota l'angoixa, punyent com taxtes al cervell, de l'escriptor car tenia el cap completament en blanc, se sentia al bell caire llenegadís de les paraules, caic no caic al precipici més pregon de la impotència per a confegir uns mots salvadors. I tot perquè feia poc temps, el dia que havia presentat la seva darrera novel·la, el presentador,

amb tota la seva mala bava, va deixar anar, com qui tira una pedra i amaga el braç, que a la novel·la hi havia una manca d'experimentació, comentari que va devastar, destarotar, la migrada seguretat de l'escriptor. (I, per res del món no voldria, jo, ara, que alguns dels meus comentaris produïssin un daltabaix paregut a en Miquel López Crespi, perquè crec que, d'una manera ben voluntària, no hi ha experimentació a la seva prosa, sinó que és una prosa que arriba a ser concupiscent de tan despullada, com si en Miquel volgués adaptar la desolació que pateixen els seus personatges a la devastació d'una prosa igualment vençuda, i humiliada. Com si, cirurgia o curander, empràs les paraules com si fossin un bisturí per burxar dins les ferides més íntimes, i, tanmateix, veient-se incapaç de guarir-les, volgués com a mínim mostrar-nos-les. A carn viva.)

Perquè tot seguit, la gent que tornava del local del partit a *Cercle Clos*, suats, després de cridar pels carrers de Palma contra l'agressió ianqui a Llíbia, companys de lluita que ara són els qui, del tot reciclats, ocupen càrrecs de prestigi i de poder en institucions públiques. Qui ho hagués hagut de dir, es queixa l'autor, en boca del protagonista, devers l'any 1982!

Per si això, topar-me amb la manifestació de gent tota esvarada, fos poc, vaig trobar obert de pinte en ampla el portal de la casa de l'home que s'havia tallat la llengua per no haver de participar de les converses banals de la seva dona, lectora de revistes del cor, o de les dels fills, que només sabien xerrar de motos japoneses i de femelles estrangeres. Però llavors encara els podia sentir i va haver d'embussar-se les orelles, i com que va aprendre a llegir els llavis, es va veure obligat a treure's els ulls, i, d'aquesta manera, a la fi, va trobar un redol de pau i d'assossec a l'ombra del seu hortet interior que tan acuradament havia conreat.

Hi ha moltes més cases al carrer de *Vida d'artista*, amb finestres mig

badades darrere les quals s'hi endevina més tragèdia ofegada, i més desencís. No obstant això, vaig decidir girar coa i anar a prendre cafè al Diplomàtic, el mateix vespre que un grup d'escriptors, uns quants *herois del furient món de la ploma* s'havien reunit, com acostumaven a fer un pic cada mes, per sopar i discutir, en aquesta ocasió, exactament, sobre l'eficàcia o no eficàcia dels premis literaris. I, en lloc de conversar d'aquest tema, començaren a ballestrejar contra els companys absents, cosa que baldament sia sobradament sabuda i fins i tot assimilada, xerrar malament dels qui no hi són, va fer que més d'una vegada, davant l'acidesa dels comentaris, fés mala via amb el cafè. I sobretot la meua indignació va pujar fins al sostre perquè entre la colla d'escriptors, una quinzena —no els vaig comptar—, només hi havia una dona, na Bielona, *contista insigne*, emperò cada vegada que intentava donar la seva opinió, ells li tapaven la boca amb un comentari del tot displicent. I això em va sulfurar de tan real com és. Gelosos com solen ésser els escriptors del domini intel·lectual dins el món femení.

Na Bielona es defensava:

—*Enveja, us moriu d'enveja. Almenys les dones no en tenim tanta. Per això som més intel·ligents, més sensibles, més...*

—*Calla, calla Bielona...*, li replicaven ells, molt segurs, i molt fatxendes.

El que més em va escarrufar tanmateix, va ésser, una vegada ja drets per anar-se'n, el que va dir el capda-

vant del grup, la veu sentenciosa:

—*No vull veure cap article sobre clarícies de llibres que no siguin d'autors assidus a la tertúlia del Diplomàtic.*

També massa real, per deixar-me indiferent. Perquè en aquesta estimada i també plorada illa, a la qual arlots sense escrúpols han anat convertint en una mena de meretriu engalanada de joiells falsos que mig xerroteja quasi tots els idiomes del món i menysprea la llengua pròpia, en aquesta terra adúltera que ens ha tocat viure, l'amiguisme intel·lectual, per a la bona salut de la literatura, és més mortal que la sida.

En Miquel López Crespi ben segur que ha sentit damunt l'epiteli dels seus llibres els estralls d'aquest virus destructiu. Perquè, ja n'hi ha prou d'arrauxats gurus, capparets que s'autoproclamen totpoderosos dins l'univers de les lletres catalanes, i, amb afany exterminador, van sentenciant qui és digne d'entrar en el regne dels escriptors, i qui no és digne d'entrar enlloc.

L'obra d'en Miquel López Crespi, però, camina tota sola, sense les croses de cap moda, ni la protecció de cap capella literària. No necessita tenir ciris encesos. Ni rebre efluvis d'encens que l'entabanin.

Els personatges que ens mostra, desheretats d'aquest món, utòpics i disbauxats, caminen sense amor. No hi ha gens d'amor dins la seva vida, ni dins cap plec del seu cor. Són pobres diables deixats de la mà de Déu. I, com ja he dit abans, ens ho conta amb una prosa que fereix la sensibilitat de tan despullada.

Supòs que això, ferir-nos, és el que es proposa en Miquel. Tirar-nos a la cara la vergonya més rònega. I, amb una mica de sornegueria, i un pessic de cinisme, crear-nos malsons.

Si de bon de veres aquesta és la seva intenció, ell almanco pot dormir tranquil. Perquè ho ha aconseguit. Plenament. **Antònia Vicens** Ω

MALLORQUINS! MALLORQUINES!

COMPRAU PRODUCTES DE MALLORCA!!

SÓN ELS MILLORS DEL MÓN!

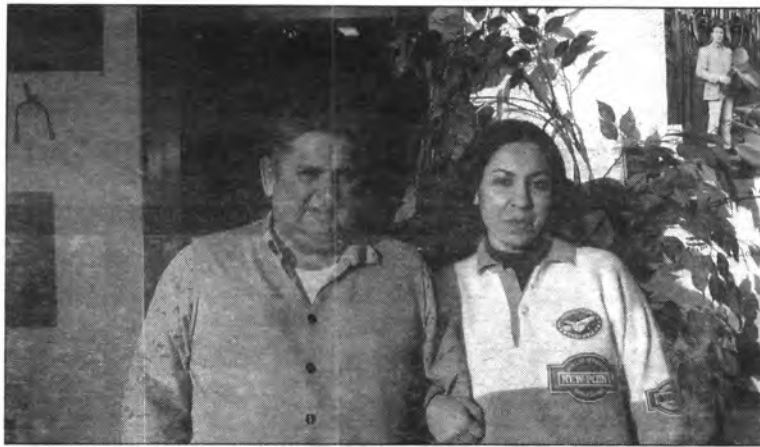
És un suggeriment de L'ESTEL de Mallorca

N'Antoni Riera d'Inca va obrir ara fa vuit anys el Videomax al Rafal de Ciutat.

En Pau Munné va obrir ara fa cinc anys una botiga de maquinària de fusteria al Rafal de Ciutat.

En Joan i na Rosa de Can Figuerola són els amos de la botiga d'equitació del Rafal. Venen cavalls, guarnicions, carruatges i tot allò relacionat amb l'equitació.

En Francesc Aguiló regenta des de fa cinc anys el Taller Mirto Motor al Rafal. Abans era mecànic a la Seat de Can Darder.

En Joan Vega de Granada fa set anys que regenta el bar Jardí, al Rafal. Aquest bar és la seu social de Club de Pesca Güell.

Són els amos de Metal-lúrgiques Martínez-Luna, del Rafal de Ciutat. Treballen l'alumini i amb aquest material fabriquen reixats i baranes, portes i tot allò que els comanen.

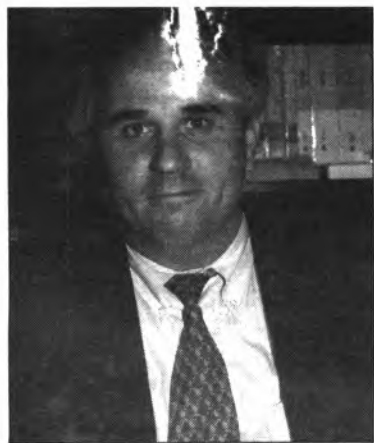
Na Maria Pasqual és una de les madones de la Perruqueria Dones, al Rafal de Ciutat.

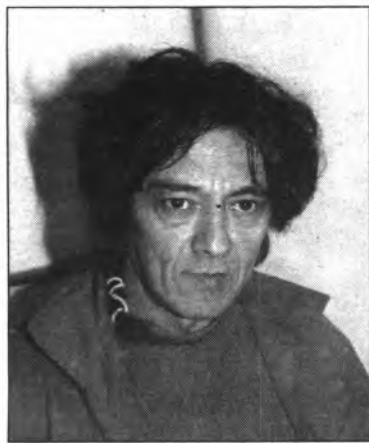
Na Margalida Ensenyat és des de fa quatre anys una de les madones de la perruqueria Marbel, al Rafal.

Na Maica Cano i la seva filla varen obrir ara fa quatre anys una botiga de cent al carrer que fa partió entre el Rafal i el Viver.

N'Albert Egea és el director de la sucursal de la Caixa al Viver-Rafal. Aquesta oficina duu nou anys oberta al públic.

En Josep Pocoví regenta des de fa trenta-dos anys la Cristalleria Aragó, a la barriada del Viver.

Pedro Schwartz (*El País*): En días recientes, el *senyò* Ernest Lluch (que en Cataluña no emplean el don) ha caído en una imprecisión histórica y cometido una injusticia personal: pide que España se organice como el Imperio Austro-Húngaro y ha tildado a don Mario Vargas Llosa (que en Perú sí se usa el don y el español) de autoritario. Quienes conocemos la historia de aquel Imperio centro-europeo sabemos que, en cuanto Hungría adquirió autonomía junto con la dignidad de reino, comenzaron los magiares a oprimir a las naciones de su corral, a los checos, los eslovacos, los eslovenos, los polacos: eso mismo temen muchos valencianos y baleáricos que podría ocurrir en la gran Cataluña.

ΩΩΩ

Jaime Campmany: En esta ocasión, que sin duda tiene carácter de histórica, a ese notable y prudente político que es Jordi Pujol no debe cegarlo el "Ara decidirem", ni debe venir a la negociación a sacarse la espina de las querellas contra el centralismo desde los tiempos de Felipe V.

J. CAMPMANY

ΩΩΩ

Manuel Barrios (*ABC*): El nuevo gobierno habrá de restablecer el equilibrio con las llamadas autonomías históricas en las que, al precio que sea, debe preservarse la sagrada unidad de España, amenazada por unas veleidades independentistas absolutamente intolerables.

ΩΩΩ

José María González Ruiz, canonge de la catedral de Màlaga: Cataluña no se ha llevado, ni con mucho, la peor parte en esa merienda de negros del neoliberalismo. Otro gallo nos ha cantado, por ejemplo, a los andaluces, que hemos sido oprimidos por el rico norte, que ahora reclama su "independencia".

A D E C

ASSOCIACIÓ EN DEFENSÀ DE L'ETIQUETATGE EN CATALÀ

EVOLUCIÓ LEGAL DE L'ETIQUETATGE EN CATALÀ

- 15-09-83 Es promulga el Decret 389/1983 al D.O.G. Art. 1r i únic: Les dades obligatòries i facultatives de l'etiquetatge dels productes que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya figuraran en els idiomes català o castellà o bé en ambdós idiomes.
- 23-11-83 El Govern de l'Estat fa un requeriment d'incompetència a la Generalitat de Catalunya.
- 25-01-84 El Govern de l'Estat planteja un conflicte positiu de competència que és admès a tràmit pel Tribunal Constitucional i provoca la suspensió de la vigència i de l'aplicació del decret.
- 19-07-84 El Tribunal Constitucional aixeca la suspensió i, per tant, queda plenament en vigor fins al pronunciament de la sentència.
- 19-04-88 Es publica la sentència núm. 69/1988, que finalment dona llum verda definitiva a les etiquetes comercials en català.

ADEC. Hotel d'Entitats. c/ Empordà, 33 Planta 8, Despatx 11 «Edifici Piramidon» • Barri de la Pau • 08020 Barcelona
Telèfon (93) 278 02 94 ext. 3811 • Fax (93) 278 01 74

CARN CAPOLADA

Roma no paga traïdors

JAUME SASTRE

En la carrera boja cap a la presidència d'Espanya, el negret de les colònies d'ultramar, Gabriel Cañellas, va esdevenir un macolí dins la sabata de José Mª Aznar. I què va passar? Doncs que el senyoret dels mostatxos va sacrificar Cañellas i el va llançar als lleons. Vidal-Quadras s'ha passat els últims anys fent declaracions demagògiques i racistes de l'estil com: **La immersió lingüística de la Generalitat és comparable a l'apartheid sud-africà** (Avui 13.I.96); **La violència d'ETA és equiparable a les coaccions de CiU al PP** (Avui 24-I-96), etc. Si ara Vidal-Quadras esdevé un obstacle dins la negociació del PP amb CiU, quin final espera a aquest botifler? Doncs el mateix. Sense cap tipus de pietat ni escrúpol serà sacrificat *en bien de una España grande y libre*. El titular d'*El Día del Mundo* de dia 9 de març era prou explícit: **Pujol pide a Aznar la cabeza de Vidal-Quadras como gesto para negociar el futuro gobierno**. Ja ho diu la saviesa del refranyer popular: Roma no paga traïdors! Cañellas, Vidal Quadras, etc. són dos caps de fava que volen esser espanyols, idò que mengin morena! I que no es confii Tòfol Soler perquè ara la conjuntura de Madrid juga a favor seu perquè qualsevol dia el vent de Madrid li bufarà en contra i aleshores també haurà de posar el cap a la guillotina si les circumstàncies així ho requereixen.

Els papers canviats

Els resultats de les eleccions de dia 3 de març han donat un canvi de situació curiós en el qual s'han bescanviat els papers. Quan el PSOE necessitava de CiU eren els del PP qui pegaven a matar contra els catalans des del parlament i des dels mitjans de comunicació com l'*ABC*. Aznar, 9.V. 94: **Pujol tiene cautivo al gobierno de España**. Ara que és el PP qui necessita CiU, són els del PSOE els qui ja han començat a repartir estopa. Els insults i els arguments són els mateixos, només que ara s'han canviat els papers. Mentrestant l'únic que continua igual és CiU, que rep bastonades de per tot. Vegeu, per exemple, Julio Anguita: **Pujol es más inquietante que Aznar** (D16 15.III.96). Aprendreà la lliçó el jueu confiat Jordi Pujol? M'agradaria equivocar-me, però

crec que Pujol tornarà a fer d'ase dels cops i de boc expiatori. Això li passa a Pujol per voler posar pau entre dos enemics –PP i PSOE– que s'odien a mort. Me voleu dir què punyetes feim els catalans dins Espanya?

El PP balear: "Una bomba de rellojería"

L'autor d'aquesta afirmació és Gabriel Cañellas i va sortir publicada a gran titular de primera pàgina dia 17 de març a UH. Jo, en aquest punt, li don la raó a Cañellas si bé vull recordar que un dels responsables que el PP balear esclati en bocins és el mateix Cañellas. Primer, perquè no va tenir el coratge de rompre amb Madrid quan era l'hora: el febrer de 1992 quan el PP-PSOE van signar el pacte autonòmic a esquena seva. Segons, perquè tampoc va alçar el cul quan Aznar el va fotre defora d'una forma humiliant l'estiu de 1995. Vist d'una òptica colonial, el PP balear està cridat a rompre's en mil bocins. Cañellas va tenir l'ocasió històrica d'avançar-se als esdeveniments i provocar una explosió controlada. Ara ha fet tard i la dinàmica dels fets és imparabile. Una torrentada és pot aturar si es preveu amb suficient antel·lació, però quan ja s'ha desencadenada no hi ha qui l'aturi. Cañellas ara paga la seva ineptitud, la seva improvisació i la seva miopia històrica que va aprendre amb els jesuïtes de Montisón. Volia passar-se de llest pensant que un partit foraster a les ordres de Madrid com el PP era l'instrument idoni per mantenir-se al poder. Llet de mona! El procés de descomposició del PP balear és irreversible i ja ha passat el punt sense retorn: rivalitats, guerra lingüística, corrupció, etc. Vegem els següents titulars de premsa:

DdM 1 març 96: **El PP de Calvià vota contra la política lingüística de Soler**.

DdM 9 març 96: **La direcció del PP balear espera una escisió en el partit però no farà res per evitar-la**.

Per afegit, la recent incorporació de feixistes com Ramón Rodríguez Viñals no fan sinó accelerar el procés de desintegració. Hem llegit al diari UH de dia 19 de març: **El candidat del sector "renovador" a la presidència del PP balear, Ramón Rodríguez Viñals, advoca ahir per**

l'expulsió immediata dels "corruptes, mafiosos i aprofitats" que existeixen al partit, al mateix temps que va criticar "la forçada catalanització que imposa el govern balear". Qui és Rodríguez Viñals? Doncs si repassau els llibres *Un puput de cresta molla* o *Mossegades* hi trobareu abundant informació: creador del grup gonella *Cultura en Libertad*, autor de centenars de cartes anticatalanistes a la premsa, va dirigir entre d'altres coses la campanya de suport al terrorista Jaime Martorell, fou cap de personal de l'Ajuntament de Calvià amb el batle Obrador del PSOE, etc.

Al meu entendre, Cañellas i companyia, és a dir: Cristòfol Soler, Jaume Font, Joan Huguet, Pere Rotger, Jaume Mates, Rosa Estaràs, Catalina Cirer, etc, etc, només tenen una opció que tanmateix, prest o tard hauran de prendre en consideració: trencar amb el PP espanyol i fer un partit nacionalista balear de dretes estil PNV, CiU o Coalició Canària. Això o posar-se de genollons i demanar perdó a Jeroni Albertí i a Mª Antònia Munar sol·licitant la butlleta d'ingrés a UM. Tanmateix no hi ha volta de fulla. Cañellas és un brut. Ho hem dit mil vegades i tot Mallorca ho sap, però un colonitzat es veu abocat sempre a escollir entre el dolent i el pitjor, i jo estic convençut que molts mallorquins –de la mateixa manera que molts catalans van "perdonar" a Jordi Pujol l'afer Casinos– "perdonarien" a Cañellas segons quines brutors a canvi d'impulsar un partit nacionalista de dretes. Recordau la dita de l'independentista hindú, el Mahatma Gandhi, encara que això soni una blasfèmia a les orelles del comunista confús i desorientat Miquel López Crespí, que confon la Rússia convulsa del tsar Nicolau II de l'any 1917 amb la Mallorca de 1996: **Qualsevol poble del món prefereix un govern propi dolent a esser governat per una potència estrangera**.

Amb el cul a l'aire

Un altre que ha quedat ben retratat amb els resultats de dia 3 de març és el columnista d'*El Día del Mundo*, **Xavier Domingo**. Dissabte dia 2 de març, el dia abans de les eleccions i quan totes les enquestes feien preveure un triomf aclaparador del PP, el

botifler Domingo pegava a matar contra el Museu de Catalunya i Jordi Pujol a qui equiparava amb dictadors com Stalin i el ministre de Hitler, Joseph Paul Goebbels. Just una setmana després, dia 9 de març, vam llegir a la pàgina dues del mateix diari: **¡Pujol, "enano", salva a los castellanos! Noche electoral. Una partida de anormales, de esos de la bandera preconstitucional con la gallina, ganas de bronca, músculo sudoroso de gimnasio de moda y gomina comprime-neuronas, gritaba a voz en grito aquello de "Pujol, enano, habla castellano". Hoy se la tragan doblada y ven como el "enano" es lo único que les separa del triunfal retorno de Felipe. Afortunadamente para ellos, es muy probable que Aznar pacte con Pujol, lo que está muy bien y obligará al PP (llamadme Josep) a centrar su discurso y a quitarle de encima a todos esos intolerantes que llaman roñicas a los catalanes, brutos a los vascos o ladrones a los gitanos que palman de asfixia en Valde-mingómez. Ya está bien de oligofrénicos. Tengo un amigo que asegura que lo mejor de Estados Unidos son los negros. A los de este Ku-Klux-Klan de andar por casa, idiota y cerril, este proceloso pacto que se avvicina y que les hace hacerse pis de miedo en el jacussi tal vez les haga descubrir que los catalanes, con su paciencia y colaboración con el resto de la península, son lo mejor de España. Bueno, o casi. Ha, ha, ha! Ja veis com canvien les coses des de Madrid estant. Abans del 3 de març, els catalans érem uns lladres; després de dia 3 som gairebé el millor d'Espanya!**

N'Antonio està deprimit

En Pep Gonella està deprimit perquè veu com està perdent la guerra. Diumenge dia 10 de març va escriure en una rampellada de desesperada sinceritat: **Pintan bastos para los mallorquines que no son catalanistas. El PP –salvo una sorpresa, que no creo se produzca– es lanar: Soler los va a machacar a todos, incluso provocando la salida de sus militantes y la escisión para apropiarse así de sus siglas. El panorama informativo tampoco es alentador: el DM está en manos impresentables. El Día se ha pasado –quién lo iba a pensar– al catalanismo más o menos tibio: basta ver la línea de sus informaciones, los comentarios editoriales y los artículos de colaboración que priman en sus páginas. De la UH y el *Baleares*, qué les voy a decir que no sepan, con la salvedad de que hoy aclaman el**

catalanismo y mañana volverán a vitorear a Franco: es una cuestión de dinero. El día que yo me largue –y tal vez ya va siendo hora de que me largue–, la orfandad mediática de los mallorquines no catalanistas será total. Al botifarra Pep Gonella Puput de cresta molla, els minsos resultats electorals del PP a Madrid sumats a la iniciativa de fer el diari *Baleares* en català, sumat al pla experimental de normalització lingüística impulsat per Tòfol Soler; tot això li ha tocat la moral i l'ha afectat de valent. Ell havia dipositat totes les esperances en un gran triomf del PP a Madrid cosa que hauria suposat la mort política de Soler i la consolidació del botifarra Cotoner. Un cop més, Alemany, però, ha calculat malament i el tret li ha sortit per la culata.

Les lliçons de la història

Tot sembla indicar que durant els pròxims mesos ens veurem obligats a repetir aquella frase tan coneguda que diu: una poble que no coneix la seva història està condemnat a repetir-la. Dic això perquè quan he llegit les declaracions del president d'Unió Democràtica de Catalunya, Josep Duran i Lleida: **Un nacionalista català pot esser president del govern d'Espanya** (*Tribuna* 25-III.96), la primera exclamació que m'ha vingut al cap és allò de Santa Innocència! Jesús déu meu! Que n'hi ha de beneitura i d'ingenuïtat pel món! ¿És que Duran ja no se'n recorda del fracàs de l'operació Roca de l'any 1986? ¿És que aquest homoneta tampoc ja no té present que Franco va fer afusellar l'abril de 1938 el fundador del seu partit, UDC, el demòcrata-cristià Manuel Carrasco i Formiguera? Els jueus van aprendre la lliçó de Hitler. Al respecte Malcom X va escriure: **¿Com és possible que els jueus, tan brillants, que detentaven tant poder en tots els camps de la vida d'Alemanya, van assistir muts i com hipnotitzats a l'execució d'un monstruós pla que no datava de la víspera, sinó que havia estat preparat amb molt temps, el pla del seu assassinat col·lectiu? Misteri. El seu "autorentat" de cervell havia estat tan complet que encara cridaven en entrar a les càmares de gas: "No! No és possible!" (...)** Els jueus no oblidaran mai la lliçó que Hitler els va donar. Els servicis secrets jueus vigilen totes les associacions neonazis. Immediatament després de la guerra, els mitjancers de l'Haganà jueva van accelerar les llargues negociacions amb els anglesos. Tant és així que la independència d'Israel

Xafarderies d'en Simó Tort Ballester

fou proclamada dia 14 de maig de 1948, només tres anys després de la derrota de Hitler.

¿Pactaran Jordi Pujol i Josep Antoni Duran amb el Hitler espanyol, José Mª Aznar? ¿Es tornaran a deixar enganyar amb falses promeses? Francament, a mi m'escarrufa haver de reconèixer la sensació que tenc que ni Pujol ni Duran han après la lliçó de Franco i que són a punt, com dos jueus confiats i hipnotitzats, a ficar la pota de bell nou com ja va fer Francesc Cambó. Tant de bo m'equivocàs!

Necessitam un "lobby" mallorquí

Els mallorquins estam dependent el control de la nostra terra a passes de gegant i si no anam vius qualsevol dia acabarem tots dins la mar. Ja ho diu l'adagi popular: *Forasters vendran i de ca nostra mos trauran!* Tant és així que en qüestió de només deu dies hem llegit les següents notícies, totes elles molt preocupants, a la premsa:

3 de març: una xarxa venia a Mallorca cotxes i iots robats a Alemanya.

11 de març: el 10'7% dels presos preventius de l'estat espanyol es troben a Balears. La fiscal de vigilància penitenciària, Rosa Cosmelli, inculpa aquest fet a dues causes fonamentals: el pes de la població flotant i l'increment del narcotràfic de drogues dures, sobretot heroïna i cocaïna. Cosmelli es va referir al delinqüent estranger que opera des d'una embarcació ancorada en un port durant l'estiu i que es dedica al tràfic de drogues i a la "immigració" flotant d'origen espanyol que no té domicili fixe (DM 11.III.96).

12 de març: Greenpace detecta nous pesquers il·legals italians en aigües de Balears (DM 12.III.96).

14 de març: localitzats a Mallorca 12 iots robats en ports d'Alemanya i que eren revenuts per una banda de delinqüents alemanys (DM 14.III.96).

Ja ho he dit i ho repetesc, encara a risc d'esser mal interpretat i que molts progress i negrets Tio Tom s'escandalitzin. Me'n fot! Atès que l'estat espanyol és incapaç de defensar els interessos de les colònies d'ultramar, als mallorquins ens cal crear una "màfia" d'autoprotecció. No una màfia en el sentit d'organització criminal, sinó en el sentit modern de "lobby", de grup de pressió, d'associació mig pública i mig secreta que s'encarrega de l'autodefensa i la supervivència dels interessos dels mallorquins. Ω

• Antoni Alemany, botifarra i dretà, a la revista *Ona* (núm. 35) s'ha especialitzat en blasmar contra el nacionalisme d'esquerres mallorquí i contra l'esquerra en general. Aquest anticomunista, enemic visceral del marxisme, diu: **"Ho repetesc, Mallorca ha estat una terra de dretes sempre, des dels romans. L'esquerra ha estat i és bastant irrellevant des del punt de vista intel·lectual. Mateu Morro i Sebastià Serra varen fer un recull de pensament nacionalista d'esquerra que pens que l'haurien d'haver amagat"**. Aquest fill del nacional-catolicisme no diu que els seus (els botifarres, feixistes, vaticanistes, etc) ja varen fer tot el possible, afusellant més de tres mil comunistes, anarquistes, nacionalistes i sindicalistes mallorquins i forasters en temps de la guerra per aconseguir —mitjançant el tret al clatell— que aquesta terra fos de dretes. Nosaltres no hem oblidat la història. La dreta mallorquina, venuda sempre a Espanya d'ençà les germanies ha engreixat —i engreixa!— damunt la sang del poble. Però el temps ja vos ha sentenciat. Estau ben acabats tots els Cotoners, Olezas i Alemanys. Cap general franquista, cap Aznar ni Cañellas vos salvarà de l'ensorrada total i definitiva.

• Declaracions de **M. López Crespi** en el diari *Última Hora* (10-III-96) en favor del català i contra la mala llavor de dretans, botifarres i feixistes contraris a la nostra normalització. Diu el nostre col·laborador: **"Sóc republicà. Estic per l'autodeterminació del meu poble i a favor d'una societat més justa. I, per tant, estic en contra dels botiflers. Botiflers que, en no poder carregar-se al poble com ja feren en temps de les germanies i quan la guerra civil, proven avui de barrar-li el pas en base a l'invent de *pardalades* com la de la *lengua balear*. Les argumentacions [dels botifarres] fan riure. El seu món ja no és d'aquest món"**. Com podem veure continua endavant la batalla contra la dreta del PP que ens vol fer malbé el català!

• A la revista *Ona* (núm. 35, pàg. 23), **Francesc Mengod**, ex-president la Federació d'Associacions de Veïns de Ciutat i, en la clandestinitat, dirigent de l'OEC (Organització d'Esquerra Comunista) afirma, parlant d'aquesta democràcia que ens barra el pas a l'autodeterminació i que consa-

gra la monarquia que instaurà el dictador Franco: **"No vull fer plantejaments desencorajadors, però jo em sent estafat d'aquesta democràcia, perquè democràcia no és canviar González per Aznar, no lluitàvem per això. Crec que els partits han segrestat la democràcia, s'elegeixen entre ells mateixos... s'ho fan i s'ho menguen... i això ho faria extensiu a totes les organitzacions i segurament no en salvaria cap. És molt greu que hi hagi aquest segrestament de la participació, de l'anàlisi i de la crítica. No hi ha autonomia i difícilment es pot lluitar. Tots els partits que jo conec participen d'aquesta complicitat i no hi estic d'acord"**.

• A la mateixa revista *Ona* (pàgs. 6-11) l'ex-dirigent carrillista **Ignasi Ribas** opina tot el contrari que Paco Mengod (era lògic!). L'ex-carrillista, que estigué d'acord a no fer res per l'autodeterminació o en contra de la monarquia borbònica (el P^{CC}E, juntament amb AP, UCD, PSOE, PNB i CIU acceptaren la constitució actual que no ens permet exercir el nostre dret a l'autodeterminació), afirma, xalest i panxa-content: **"En general, tot allò pel qual lluitàrem s'ha aconseguit"**. Quina pocavergonyeria de descastat! ¿O ja hem aconseguit foragitar els borbons que ens imposaren Franco, el clergat vaticanista i l'exèrcit dels oligarques? ¿Hem finit amb la injustícia del sistema de classes socials, amb l'explotació de l'home per l'home? És indignat llegir declaracions personatges que sempre han fet la farina blana davant l'enemic de la pàtria o del poble treballador. Agent del traïdor Santiago Carrillo havia de ser! El mateix P^{CC}E li pegà una potada al cul l'any 1982 per dretà —imagineu-vos!— i per defensar postures molt properes al PSOE espanyolista.

• En un llibre recent editat per Editorial Moll, l'escriptor **Jau-me Pomar** prova de convertir en quelcom d'anècdotic la militància feixista i a favor dels dretans assassins del falangista **Llorenç Villalonga**. L'historiador **Josep Massot i Muntaner** combat aquesta intenció de manipular la història —qui és feixista és feixista per molt que ho vulgui amagar— i, en el núm. 434 de *Serra d'Or* (pàgs. 74-76), se'n riu d'aquesta pretensió de Pomar, dient: **"El lector ingenu d'aquesta biografia pensarà que es tractava essencialment d'un**

home coherent, liberal, agnòstic i antifranquista, perseguit sense motiu per uns supervivents anacrònics de l'Escola Mallorquina". Abans, emperò ja havia desqualificat tota l'obra en afirmar que, el llibre de Pomar **"No té pròleg ni nota preliminar, ni cloenda o conclusions de cap mena. El lector, doncs, no sap d'entrada quina és la postura de l'autor respecte a Villalonga, ni quin mètode de treball ha volgut seguir, i en acabar el llibre es troba per força una mica desorientat. D'altra banda, l'obra no duu notes a peu de pàgina —llevat d'algun cas escadusser— i el lector no especialista no té manera de detectar-hi què hi ha de novetat i què és un simple resum del que ja sabíem fins ara. No hi trobem tampoc una bibliografia sistemàtica al final, sinó bibliografies parcials per a cada un dels vint capítols, de consulta feixuga i amb inevitables repeticions"**.

• En **David Ginard** va pel món dient que "ell no és militant del P^{CC}E". Ja ho sabem que no tens el carnet. Amb l'esbatussada que ha patit **Izquierda Unida** en aquests eleccions... qualsevol demana el carnet del P^{CC}E! Però fer el joc al carrillisme i al P^{CC}E no és tenir l'esmentat carnet. Es fa el joc a un determinat partit quan, en els llibres, per costum, sistemàticament, només s'empra el material (arxius, llibres, revistes, entrevistes amb dirigents, etc, etc) d'aquest grup.

Malgrat que el seu llibre *"L'esquerra mallorquina i el franquisme"* pugui tenir algun encert (el capítol dedicat a Quinones, per exemple), la veritat és que el delata l'evident simpatia que traspuen totes les seves pàgi-

nes envers els carrillistes i la seva nefasta política (tant a a les Illes com a la resta de l'estat). **David Ginard** mai no ha criticat la política de traïdes del P^{CC}E en temps de la transició. I l'homenet sap perfectament que el carrillisme va vendre per un plat de lleties la lluita històrica dels pobles de l'estat per l'autodeterminació, la República i el socialisme. Sense veure per part ni banda aquesta crítica als traïdors i venuts... ¿l'estranyes que la gent et digui que ets un estudiós proper al P^{CC}E? No t'hauries d'estranyar, David. Ja ets molt grandet.

• **Miquel Ferrà Martorell**, en un article que porta el títol **Qui defensava l'any 1976 el dret d'autodeterminació** ens descobreix el valor d'alguns dels nostres intel·lectuals i la covardia de molts d'altres. Basti observar els qui signaren aquest document en temps de la clandestinitat i els que no ho volgueren fer per treure les conclusions que pertoca. Les paraules sobren. Els escriptors que signaren eren: **Josep Maria Palau i Camps, Josep M Llompart, Jaume Pomar, Antoni Serra, Joan Perelló, Josep Albertí, Joan F. March, Llorenç Capellà, Miquel Pons, Damià Pons, Isidor Marí, Damià Huguet, Llorenç Moyà Gilabert de la Portella, Josep A. Grimalt, Miquel Ferrà Martorell i Miquel López Crespi**. Miquel Ferrà Martorell ens va saber que: **"Un centenar d'escriptors havien estat convidats a fer-ho. No diguem nom"**. Nosaltres els sabem, els noms dels covards. Un dia els direm. Ara van pel món, cofois, presumint de "defensors de lo nostro", fent de servils i lacais de qui comanda. Ω

**L l i b e r t a t
C A S T E L L À O P T A T I U**

**No a la imposició del castellà
Castellà voluntari i optatiu**

S O M A E U R O P A

**Volem l'anglès o l'alemany
millor que no l'espanyol**

**A Castella castellà
A ca nostra, català**

Es Quart Diumenge

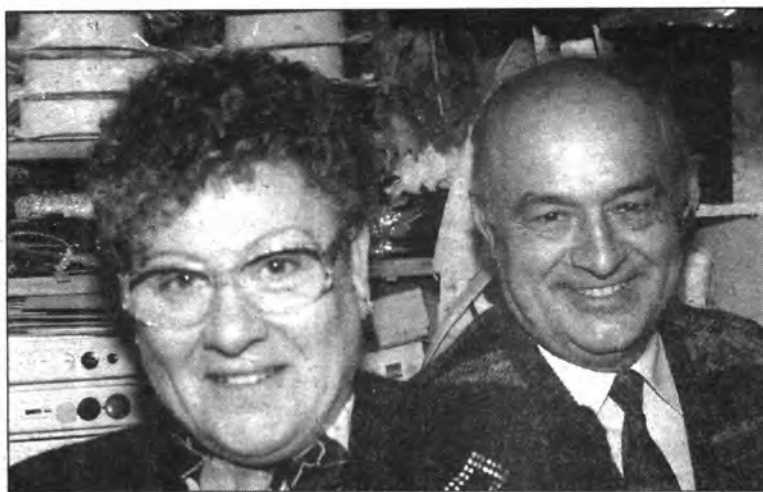
Vicenç de son Rapinya

Es passat cap de setmana... fins aquí res d'especial de no haver-se celebrat a la vila de Sant Joan una festa tan llúida com sa des Peix i des Pa.

Un altre any els santjoaners per un jorn van matinar, i així en fidel romiatge a Consolació van pujar per a la Verge ofrenar com bé resa en el programa: "Cada família, una flor."

Després del solemne ofici els coloms van amollar, per així donar pas al que tothom anhelava, i que no se'n podia estar, com començar el ball de bot, d'aquesta illa tan daurada la seva dansa popular.

Cap al tard al santuari com cada any s'hi van lliurar els premis de poesia per la Verge apadrinats. Fins l'any que ve que torna, si Déu ajuda i ho vol, sols ens queda encoratjar que diades com aquesta no es deixin de celebrar. Ω

El matrimoni Purxet-Coll varen obrir la primera merceria de Son Cladera ara fa trenta anys, quan el poble era format per dos carrers de cases baixes i encara no s'havia començat la construcció dels grans blocs d'habitatges. Ens comenten que les noves urbanitzacions que estan en marxa uniran ben prest Son Cladera amb el Viver i el Rafal

En Joan Soler regenta des de fa sis anys el Cafè Can Soler 1966. És la cafeteria juvenil de les Vivendes Verge de Lluc, on la gent es troba d'allò més bé.

A Mallorca

Antoni-Josep Vives

En els vells dies dels grans casalicis oblidats avui sota el cor de l'heura, fort era el viure, i ple, i l'amor era un deure entre el fum dels canons i dels Oficis.

Salut, pàtria ferrenya, terra dels palaus, i l'honor dels patis gentils, cels blaus! Llaor a tos morts sempre, i a ton escut!

Daurada sent ta glòria, i poncella. I dels cants i festeigs la remor lleu. La pau, i el cove fresc de la donzella.

Soni en mon pit dels camps l'envesprir breu. Siguis a l'etern record clara i bella, com fores serena, i orgull de Déu. Ω

Els gonelles

ES GALL

Mala fi per als gonelles! Són uns cards de sementer, inútils com bísties velles, l'odi els surt per les pipelles com la pudor a un femer.

Ningú hi val ni sant Antoni ni bruixa ni capellà; anc que malament vos soni, han fet pacte amb el dimoni per barrinar el català.

Per mestre volen admetre el gran Jordi d'Es Racó i d'ell no en saben cap lletra... Per això no puc ometre de N'Alcover la lliçó.

Així com de nit la lluna brilla sola al firmament, ell digué amb veu oportuna que la nostra llengua és una de llevant fins a ponent.

Parlà com papa de Roma: el valencià i mallorquí, i el català un sol aroma tenen del mateix idioma... Dir altra cosa és mentir!

D'aquests ignorants infectes; bords d'estudis i d'escola, diu: Hi ha qui no s'empassola que hi hagi tres grans dialectes que amb diferències correctes formin una llengua sola.

I no saben, desventura!, que, com d'un pi de l'altura, el fuster fabrica un moble, així amb la literatura s'enjoia el xerrar del poble?

Sí, les llengües han de créixer com els arbres i els sembrats; és una norma que ens deixa la ciència, que mai esqueixa les nostres modalitats.

De la llengua catalana aqueixes diversitats, cadascuna igual d'ufana, té el dret d'entrar cortesana al palau dels literats!

D'altres llengües molta pesta nostra parla ha anat rebent; però amb estudi i esment se posa bona i xalesta com una copa d'argent.

I així ens digué molts de pics que el francès i el castellà, anc que siguin gran i rics, són vertaders enemics de l'idioma català.

Això és la doctrina recta del mestre que he llegit jo... Qui va viu ben prest detecta que el "gonella" arreu injecta l'odi que duu dins el cor. Ω

Temes estàndard de sempre

Només tu (Only you)

Lletra i música: Ram Buck

Només tu fa el que no ha fet ningú. Només tu em fas sentir segur.

Només tu, amb el teu amor, em dones fe en el demà. Sols tu em fas saber què és estimar.

Sense tu, em sembla tot molt trist. sense tu, el cel i tot és gris.

Sense tu, la meua vida no tendria cap camí. Només tu ets l'alegria que hi ha en mi.

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T

INFORMA'T

INFORMA'T

INFORMA'T

INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

Immigrant! Els teus fills són tan mallorquins com els fills dels mallorquins. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barri.

La cuina de na Tonina

ANTÒNIA SERRANO I DARDER
autora del llibre *Les receptes de na Tonina*

Civet de conill

un conill
150 grams de ventresca
una ceba
dotze cebetes
dos tassonets de vi negre
una copa de conyac
una copa de vinagre
farina
alls, llorer, julivert, moradui, api, oli, mantega, sal i pebre bo

Mesclaren el vi, el conyac, el vinagre, sis alls esclafats, tres fulles de llorer, un brot de moradui, un tronc d'api, un manadet de julivert, la ceba tallada fina per llarg, sal i pebre bo. Trossejarem el conill -reservarem el fetge- i el posarem a marinar dins aquesta mescla dotze hores. Treurem els trossos de conill marinada, els fregirem amb oli i mantega. Fregirem també la ventresca, tallada a trossets, i les sebetes senceres i ho posarem tot dins una greixonera. A part farem bullir la marinada quinze

minuts i la colarem damunt el conill. Ha de coure a poc a poc fins que el conill serà ben fluix. Capolarem el fetge cruu i l'afegirem al conill, dos minuts abans d'apagar el foc.

Greixonera de brossat

300 grams de brossat
200 grams de sucre
Quatre ous
sucre, canyella i llimona
mantega per untar la greixonera

Batrem els ous amb el sucre, llimona ratllada i canyella. Hi afegirem el brossat i ho remenarem fins que quedarà ben mesclat. Ho abocarem dins una greixonera que haurem untat de mantega. S'ha de coure al forn -no massa calent- devers mitja hora. Sabrem si és cuita si li aficam una agulla de fer calça i surt neta. La poden fer el dia abans, però l'hem de treure a la taula amb la mateixa greixonera que l'hem euita. Ω

Na Júlia Garcia és la madona de fa nou anys de Ca Na Reülla, una botiga del Viver que té mes de setanta anys.

Na Carol Diez és la cambra del Bar Jai, a Son Cladera. Despatxa menús a 750 pessetes.

Na Maria Ferrer és la madona de la perruqueria unisex Dino i Maru a Son Cladera.

Infantils masculins del Club Hispània, del Viver, de bàsquet. Van tercers a la classificació.

Al-lotes de la lliga mallorquina de bàsquet del Club Hispània del Viver.

Equip de Ciclos Marin que fins l'any passat jugaren el torneig de futbol d'empreses. Enguany juguen la lliga de futbol-set. El bar Viver és el seu lloc de reunió i el seu camp és el de la Mare de Déu de Lluc.

Equip de tercera del Club de Petanca Son Ametller, del Viver. La seva seu social és el bar parroquial.

Equip de preferent del Club de Petanca Son Ametller del Viver. Tenen la seu social al bar parroquial.

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça.....

C.P.....

Població.....

C.I.F. Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.000 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça.....

Núm. entitat..... Núm. sucursal.....

Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**